

Бурят-Монголой ҮНЭН

(ПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно
Советдэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 178 (6888) 1954 оной июлинь 29, четверг Сэн 20 мунган.

Хургуулинуудыг хуралсалай шэнэ жэлдэ жэшээтэ хайнаар бэлдэхэ

Советскэ хургуули өөрынөө
хүжэлтэй шэнэ шатада байна.
СССР-эй Министрүүдэй Совет бол-
бол «Москвагай, Ленинградгай ба
бусад гөрөөдүүдэй хургуулинуудта
хамтын хуралсал бэлдүүлхэ тухай»
тогтоол хая гаргаһан байна. Тэрэ
тогтоол дотор ингэжэ хэлэгдэнэ:

«1. Хурагшадай түрэлхидэй хүсэл
эрмэлзэлгэе ба хургуулинуудай баг-
шанарай ханамжыг хараадаа абан
Москвагай, Ленинградгай ба бусад
гөрөөдүүдэй хургуулинуудта 1954—
1955 онуудай хуралсалай жэлнээ
хүбүүд ба басагадай хамтадаа ху-
раха ябадал бэлдүүлхэ.

Хүбүүдэй ба басагадай хургуули-
нуудай I—IX классуудта хамтадан
хураха ябадал бэлдүүлхэ. Арбадахы
классуудта энэ хуралсалай жэлдэ
хамтаараа хуралсал бэлдүүлгэдэхэ-
гүй.

2. Хамтын хуралсал бэлдүүлгэ-
тэй дашрамдуулан шухала хэм-
жээнүүдэе абаха ба арадай гэгээ-
рэйи органиуудта туһаламжа үзүүл-
хэ гэжэ союзна ба автономно рес-
публикануудай Министрүүдэй Со-
ветүүдэе, тэрэншэл хизаарнуудай
болон областной гүйсэдкмуудыг
уялгаха.

Хамтын хуралсал бэлдүүлхэ зо-
лиго гансаашы хургуулинуудай ба
арадай гэгээрэлэй органиуудай хэрэг
бэшэ харин бүхэ олонингтэй, тү-
рэлхидэй, партийна, советскэ ба
комсомольскэ организацинуудай тон
шухала уялга мүн. Гэхэтэй хамта,
манай зарим аймагуудай партийна,
советскэ органиууд, комсомольскэ
организацинууд энэ хэрэгтэ хамаар-
халсахагүй позиция баримталнаар
заанда, тэдэнэр хадаа хуралсалай
шэнэ жэлдэ бэлдэхэнь урда урда
жэжүүлхэ шэнгэн ханана, хамтын
хуралсал бэлдүүлгэтэй холбоотой
бэрхэшээлүүдэе анхаран өбөрлю-
гүй.

Хамтын хуралсалай бэлдүүлгэдэ
хэ болонгоной дашрамдуулан ху-
ралсалай шэнэ жэлдэ бэлдэхэдэ
эмхидхэлэй асуудалуудта түбхын
түрүүндэ анхаралаа хандуулаха хэ-
рэгтэй болно. Мүнөө болоод бай-
ханда хамтадаа хуралсаха хүбүүд
ба басагадай тосе хураха, нэрэ
обогсын бэнэн абажа бүридхэхэ,
тинхэдэ хургуулинь наһанай нэгэ-
шье үхибүүдэ хуралсада хаба-
дуулангүй орхигогүйн хойноһоо на-
лаа табиha шухала. Тэдэннэ,
класс группануудта шадабар ба
хурасны эргээр зүбөөр хубаари-
лан табиha, классуудта комсомоль-
ско ба пионерскэ организацинуудыг
эмхидхэхэ, тэдэнэй хүтэлбэрилэг-
шэдөөр эдэбхитэй комсомольцуудыг
ба пионерүүдэе — хуралсалай
отличнигуудыг табиha шухала. Энэ
хүдэлмэридэ партийна ба комсо-
мольскэ организацинууд эдэбхи-
тэйгээр хабадалсаха, өөһэднэгөө
залан ударидахы үүргыг дүүргэхэ
ёһотой байна.

Хэдаахи тон шухала асуудал
юв байнаб гэхэдэ, багшанарыг ху-
ралсалай шэнэ жэлдэ бэлэн болго-
хо асуудал болно. Хамтын хурал-
салгада дамжан оролготой даш-
рамдуулан хургуулинуудта шэнэ
программа ба хуралсалай шэнэ тү-
сөбүд табигдаха байна. Тинмэнээ
занягинуудта бэлдэхэ зуураа баг-
шанэр хадаа тэдэ шэнэ программа-
нууд ба үсэбинүүдэ шудалха, ху-
ралсалай материалнуудыг яажа тү-
сөблэхэб гэжэ бодожо үзэхэ уялга-
тай. Мүнөөнэй шэнэ программанууд

СССР-эй парти ба правительствын хүтэлбэрилэгшэд хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэ ошоожо үзэбэ

Июлинь 25-да Советскэ Союздай
парти ба правительствын хүтэлбэри-
лэгшэд нүхэд К. Е. Ворошилов,
Л. М. Каганович, Г. М. Маленков,
А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. З.
Сабуров, Н. С. Хрушев болон Н. Н.
Шаталин хүдөө ажахын Бүхэсоюзна
выставкэдэ ошоожо навильонуудыг,
барилтануудыг, экпозицна тари-
лтануудай үсэгогүүдэе, мүн тэрэ-
шэлэн сад ба малажалай фермэ-
нуудыг хараһан байна.

Парти ба правительствын хүтэл-
бэрилэгшэд хүдөө ажахын Бүхэ-
союзна выставкын Главна Комите-
дэй түрүүлэгшэ, СССР-эй хүдөө-
ажахын министр И. А. Бенедиктов
болон выставкын директор акаде-
мик Н. В. Цицин гэгшэд үдэнэн
ябажа, тайлбарлан хэлэжэ үгэһэн
байгаа.

Навильонуудта, экпозицна тари-
лтануудай үсэгогүүд дээрэ хүдөө
ажахын үйлдэлийн үйлдэлийн хэ-
баадагшад өөһэднэгөө туйлалта-
нууд тухай, мүн выставкэ дээрэ та-
бигдаһан экпозицнууд тухайгаа
хөөржэ үгөө.

Нүхэд К. Е. Ворошилов, Л. М.
Каганович, Г. М. Маленков, А. И.
Микоян, В. М. Молотов, М. З. Са-
буров, Н. С. Хрушев, Н. Н. Шаталин
главна навильонтой, хүдөө ажахын
механизацин болон электрификаци
нын навильонтой, Украинскэ
ССР-эй, Казахскэ ССР-эй, Грузинскэ
ССР-эй, Армянскэ ССР-эй,
Азербайджанскэ ССР-эй, Эстонскэ
ССР-эй, Латвийскэ ССР-эй на-
вильонуудтай, мүн уһанай ажахын
навильонтой тодорхойгоор танилса-
һан байна юм.

Парти ба правительствын хүтэл-
бэрилэгшэд болбол хүдөө ажахын
Бүхэсоюзна выставкэ гэгшэ соци-
алистическэ хүдөө ажахын ургалта
ба туйлалтануудыг, колхозно болон
совхозно үйлдэбэрини хүжэлтэй
амжалтануудыг үргэнөөр харуула
гэжэ тэмдэглэбэ. Тэрэ хадаа түрүү
дүй дүршэлэй ба хүдөө-ажахын
наукын туйлалтануудай гайхамшарта
тургуули мүн болно. Выставкэдэ
хабаадагшад дүй дүршэлэй
бүхы колхозуудтай, машинно-трак-
торта станцинуудай болон совхо-
зуудай хүдэлмэрини практикада үр-
гэнөөр нэбтэрүүлхэ ябадал СССР-
эй хүдөө ажахыг саашадаа хүжөөн
дэбжүүлхэ хүсэтэ ехэ үдэнэншэн
болохо байна. СССР-эй Хүдөө ажа-
хын министрество, СССР-эй Совхо-
зуудай министрество, инотагуудай
партийна, советскэ, хүдөө ажахын
органиууд түрүү дүй дүршэлэй бо-
лон наукын туйлалтануудыг ажал
үйлдэбэрлэдэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ
ба пропагандиравалхын тулаа,
мэргэжэлтэй кадрнуудыг бэлдэхын
тулаа, колхозуудай, МТС-үүдэй,
совхозуудай болон хүдөө ажахын
бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй хоорондо

социалистическэ мүрысөө дэлгэ-
рүүдэхын тулаа хүдөө ажахын Бүхэ-
союзна выставкыг хэрэглэхэ уял-
гатай.

Парти ба правительствын хүтэл-
бэрилэгшэд хадаа газар эдлүүрини
гектар бүхэниг шадамар бэрхээр
хэрэглэжэ таряанай газарай, саби-
шан хадалан болон бэлчээрини га-
зарай 100 гектар бүхэлөө тон ехэ
продукци абадаг түрүү колхозуудай
болон совхозуудай дүй дүршэлэй
үргэнөөр харуулаха ба пропаганди-
ровайлаха шухала байһан тухай анха-
рал хандуулан байна.

Ороһото культурануудай тари-
лтайа үндэр баян ургаса абажа, гүр-
эншэнгөө үмэнэ уялтануудта бол-
зоһоо урид дүүргэлэ, бэлдэхэй
ёһоор угаа ехэ тариа худалдан
түрүү колхозуудай, совхозуудай,
районуудай дүй дүршэлэй выставкэ
дээрэ харуулан хадан тэрэнтэ
парти, правительствын хүтэлбэри-
лэгшэд анхаралаа хандуулан бай-
гаа. Выставкэ дээрэ үргэнөөр харуу-
лагдан Красноярскэ областна хизаар-
рай Кореновскэ район 1952—1953
онуудта хамта 29,350 гектар тари-
лтайа дунда жэжээгээр гектар бүри-
ни 21,8 центнер тариа ургуулан
байна. Челябинскэ областини Верх-
не-Уральскэ район 1953 ондо хабар
тарилдан 60 мянган гектар шэн-
нисми тарилтайа гектар бүрини
19,7 центнер ургаса абаа һэн. Мүн
тэрэ районой «Петропавловскэй» гэжэ
совхоз 18,7 мянган гектар тари-
лтайа гектар бүрини 22,4 цент-
нер шэнисми ургуулжа абаа. Казах-
скэ ССР-эй навильон соо түрүү кол-
хозуудай болон совхозуудай шэнэ
газар эдлэжэ ашаглан дүй дүрш-
лэй харуулагдана. Кочетавскэ
областини Рувальскэ районой
«Путь к свету» гэжэ колхоз 1953
ондо 716 гектар шэнэ газар эдлүү-
рилжэ хабар тарилдан шэнисми
тарилтайа гектар бүрини 29 цент-
нер ургаса абаһан байгаа.

Социалистическэ хүдөө ажахыг
манай промышленностини эзбэг-
жүүлжэ байдаг эдлэб явзын баялаг
ехэ техникыг харуулан шэнэ явзын
олон ондоо маркын тракторууд
болон хүдөө ажахын машинануудыг
хүдөө ажахын Механизацин ба
электрификацин навильон соо хар-
уулан байна. Энэ навильон соо мүн
тэрэншэл шэнэ газар эдлүүрилжэ
машинэ эмсэгүүдэе үлэмжэ үргэ-
нөөр харуулаха шухала байһан тухай
Главна комитетдэ болон выставкын
дирекцидэ заяага үгөө.

Ороһото культурануудай экпози-
цна тариануудай үсэгогүүд
дээгүүр ябажа академик Н. В. Ци-
цин өөрынөө болон сотрудинууд-
тайгаа шэнээр бии болгоһон нэгэ-
шэ номерой шэнисми—хяагай гир-
идэй сорттой танылуулан байгаа.
Демонстрационнэ үсэгог дээрэнээ
тэрэнэй ургасан гектар бүрини 70

центнер гарахаар хүлээгдэжэ байна.
Мүн эндэ академик Цицин болбол
шэнисми—хяаг хоёрой гиридэй ур-
гасны хабар сабишага түрүүлэн мал-
да ногоон гэжээл болгоод, нүү-
лээрнэ дахин урғанан хойнош ороо-
хо суглуулжа абанан туршалга ам-
жалтатгайгаар хэгдэлэн үсэгогаа
харуулба. Ороной эдлэб зононуудай
газарай хүрхүнэй ба сагай умри-
лэй условиуудыг харалсажа, энэ
сортые колхозуудай болон совхо-
зуудай полинууд дээрэ үргэнөөр та-
риалхыг СССР-эй Совхозуудай ми-
нистерствод, СССР-эй Хүдөө ажа-
хын министрествод дуралдангаа.

Овошной үсэгог дээрэ парти ба
правительствын хүтэлбэрилэгшэд
харгалжа болон овошной культу-
рануудыг квадратно-гиселдовой ар-
гаар хууланганнэ, овошной болон
бахчыга культурануудай эдлэб яв-
зын үндэр ехэ ургаса үгэдэг сорт-
нуудыг харуулан байгаа. Хамта
гектарһаа үзүү талмай эзэлжэ ба
мүнөө үдэб элбэг ехээр ургажа бай-
һан сад болон жэмэтэ мододыг
һайса харуулан байгаа юм.

Выставкэ дээрэ асаралдан эдлэб
явзын үүлтэрэй, ашаг шэмэ ехээр
үгэдэг малнуудыг угаа ехэ һонир-
хожо харуулан байна. Колхозно
малажалай фермэнуудэй танаг соо
Костромскэ областини Костром-
скэ районой «11 Октябрь» гэжэ
колхозой зоотехник Социалистическэ
э Ажалай Герой А. М. Лищенко
гэгшэ дунда жэжээгээр тус бүридөө
5,012 литр һү үгэдэг колхозойнгоо
фермын хүрэг үсэдыг парти, правительствын
хүтэлбэрилэгшэдтэ харуулаа.

Архангельскэ областини Холмо-
горскэ районой «Новая жизнь» кол-
хозой зоотехник П. Е. Фомина гэгшэ
холоморскэ үүлтэрэй хүрэг үсэдыг
харуулба. Энэ колхоздо таряанай
газарай, сабишангай болон бэлчээр-
ини газарай 100 гектар бүхэн-
дэ тус бүридөө 4,615 килограмм һү
үгэдэг 17 үсэд бии юм. 1953 ондо
«Новая жизнь» колхоз таряанай,
сабишангай болон бэлчээрини га-
зарай 100 гектар бүхэндэ 762 цент-
нер һү абаһан байгаа.

Парти, правительствын хүтэлбэ-
рилэгшэд рекордно ехэ ашаг шэмэ
үгэдэг малнуудыг үсэбэрлэжэ вы-
ставкэ дээрэ харуулан выставкэдэ
хабаадагшад—колхозинуудтай ба
совхозуудай хүдэлмэриншэдтэй хөө-
рлэдэлэн байна.

Черкаскэ областини Золотонош-
скэ районой «Большевик» колхозой
наалин СССР-эй Верховно Совет-
дэй депутат, Социалистическэ Ажа-
лай Герой Е. А. Кириченко гэгшэ
бүлэг үсэдыг харуулба. Тэрэ хадаа
1953 ондо эдэ үсэдэй тус бүридөө
дунда жэжээгээр 7,865 килограмм
һү һаажа абаа һэн. Черниговскэ
областини Мало-Левницкэ районой

Кировэй нэрэмжэтэ колхозой наа-
лишан М. И. Стельмах гэгшэ лак-
тацин соо 12,783 килограмм һү үгэ-
һэн «Зозуля» гэжэ үсэ харуулаа.
«Караваев» совхозой бригадир Со-
циалистическэ Ажалай хоёр дахин
Герой А. И. Смирнова выставкэ дээрэ
харуулагданан костромскэ
үүлтэрэй бүлэг үсэд тухай хоёржэ
үгөө. Тэдэнэй дундаһаа жэл соо
13,572 килограмм һү үгэдэг «Ком-
са» гэжэ үсэни тусгаар илгарна.

Выставкын малажалай танаг соо
мүн тэрэншэл ашаг шэмэ ехээр
үгэдэг хондой, гахайнуудай болон
СССР дотор үсэбэрлэгдэдэг эдлэб
үүлтэрэй эрхим адуу моридой эк-
спонатнуудыг харуулан байна.

«Хонин ажал» гэжэ навильон соо
Ставропольскэ хизаарай Левокун-
скэ районой «Красный буденновец»
гэжэ колхоздо хабаатай 171-дэхице-
мерой кавказскэ үүлтэрэй хуса тус-
гаар илгарна. Тэрэ хусын амчлын
шэглүүр 126 килограмм болодог.
Жэлдэ 23,2 килограмм һарин асхо
үгэдэг байха юм.

Краснодарскэ хизаарай «Венин
Заря» гэжэ совхоз 530 килограмм
амчдын шэглүүртэй «Самоучка»
гэжэ эрэ гахай выставкэ дээрэ асар-
жа харуулба.

Выставкын конишни соо Арза-
масскэ областини Починковскэ
районой «День урожая» гэжэ кол-
хозно асаралдан хүндэ ашаг
шэрэлэг советскэ үүлтэрэй «Сатур-
н» гэжэ азарга харуулагдана. Тэрэ ха-
даа хүндэ ашаа шэрэлэг рекорд
харуулаа: жэшэнь, 15 тошо 453
килограмм ашаа шэрэжэ абаһаа.
Московскэ нэгдэхэ адуунай завод-
то хабаатай Орловскэ хатарша үүл-
тэрэй «Квадрат» гэжэ азарга 1600
метр газарыг 2 минутта 8 секунда
соо ябажа гараһан байгаа.

Выставкын мүн бусад ондоошье
олон экспонатнууд харагданан бай-
ха юм.

Парти, правительствын хүтэлбэ-
рилэгшэд выставкэ бариха, шэмэхэ
гобохо ба ногооруулаха тушаа тэнлэ-
хы хүдэлмэрилэгшэдэй коллективнэй
хэһэн ехэһэн хүдэлмэрини тэмдэглэ-
бэ.

Мүн тэрэншэлэн выставкэдэ ха-
баадагшадые нэлэн олохо ба эк-
спонатнуудыг бэлдэхэ тушаа инота-
гуудай партийна, советскэ болон
хүдөө ажахын органиуудай хэһэн
ехэһэн хүдэлмэрини тэмдэглэһэн
байна. Парти, правительствын хүтэл-
бэрилэгшэд болбол хүдөө ажа-
хын Бүхэсоюзна выставкэ гэгшэ хүдөө
ажахын бүхы халбаринуудыг
саашадаа дэбжүүлхэ, советскэ орон
дотороо хүдөө ажахын продуктуудыг
дэбжүүлхэ элбэг ехэ болгохо
хэрэгтэ туһалха байна гэжэ сохон
найдажа байһанаа элбэрлэһэн мэд-
үүлбэ.

Шэнэ ургаса хурялгада эрхимээр бэлэдхэжэ, хурялгыг эмхитэйгээр үнгэргэе!

Түнхэнэй МТС-эй комбайнер Д. Истаевай нээмэл бэшэг

Үдэрэйнгөө даалгабаринуудыг
үзүүлэн дүүргэхын ба тариа ехээр
сохихын түлөө Бүхэсоюзна соци-
алистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ гэг-
шэн Ставрополлин Петровскэ МТС-
эй комбайнернуудай патриотическэ
уряса манай, Түнхэнэй машинно-
тракторна станицини комбайнернууд
тон ехэ баяртайгаар утгаа.

Манай колхозуудай полинууд
дээрэ баян ургаса ургажа байна.
Минин хэзэн жэлдэ хүдэлжэ байһан
XVII партсэхэднэ нэрэмжэтэ кол-
хозой таряалан наангая һайн. Кол-
хозинууд ба механизаторнуудай
шэн зорихто ажалай үрэ дүнгүүд
дэмы хосороогүй. Бүхы шэнисми
562 гектар талмайда, пар дээрэ, хэр-
рээлүүлэн аргаар, органическа
ба минеральна үтэжүүлгэ оруул-
гатайгаар тарилдан байгаа. Бэшэ
бусад культурануудай тарилга тэрэ-
шэлэн пар ба намарай пар дээрэ
нарин рятайгаар тарилдан байна.
Энэ жэлдэ тарилгын нормыг гектар
бүридэ 2 центнер хүрэтэр дээшлүү-
лэбди.

Ингээд байханда манай механи-
заторнууд ба колхозинууд тарягаа
түргэнөөр, гээлтэйгээр хуряжа
абаха, комбайнуудай бүтээдыг дээ-
шлүүлхэ угаа ехэ резервуудыг гүйс-
эд ашгалха хэрэгтэ гол анхара-
лаа хандуулаха эргэтэй болно гэ-
шэ.

Ставрополлин комбайнернуудай
уряса зүбшэн хэлсэдэ, манай ком-
байново агрегадай коллектив меха-
низаторнуудай Бүхэсоюзна соци-
алистическэ мүрысөөндэ оролсохо
гэжэ шиндээ. Тариа хана саг соонь,
һайн шаанартайгаар хуряжа хэрэгтэ
ехэ харюусалгатай байһанаа бидэ-
нэр һайн мэдэнбди. Комбайнернуудай
түрээшлэе гансаашы сезонино
бүтээдыг бэнэ, мүн үдэрэйнгөө
далгабарини дүүргэһэн, ганса-
шыг хадан гектарини тоогоор
бэшэ, харин түбхын түрүү гектар
дээрэнээ сохижо абанан таряанайн
хэмжээгээр эснэгтэ хэрэгтэй гэжэ
партинь Центральна Комитетдэй
нионскэ Пленум тон зүдэ заагаа.

Урда жэжүүлгэ «Сталин»-6»
комбайнаар сезон соо 400—500 гек-

тар тариа хурядаг нэм, тэрэншэнгээ
түлөө хүдөө ажахын Бүхэсоюзна
выставкэдэ хабаадалсаха эрхэ
абааб. Мун июлинь 25-да Бурят-
Монголой түрүүшн бүлэг түлөө-
лэгшэдтэй хамта Москва, выставкэ-
дэ ошохоор мордоб. Энэ хадаа
ганса намдашы бэнэ, харин ма-
най бүхы комбайново агрегада
үзүүлэгдэлэн ехэ хүндэ гэшэ.

Мүнөө жэлдэ машинануудай бүтээ-
дыг шилжээ дээшлүүлхэ ехэ арга
болонжоһууд бии. Комбайннай ху-
риалгада һайнаар бэлдэхэдэ. Мүн
агрегадай бүхы коллектив хурялга-
да һайнаар бэлдэхэй. Бидэнэр ур-
да сезонуудта эрхим комбайнернуудай
хүдэлмэрини дүй дүршэлэй хара-
раадаа абанан, манай дугу дунда-
нуудһаа зохижо тобшолол хэһэн
байһанди.

Эдэ бүгэдыг ба өөрынгөө арга бо-

ломжыг хаража үзөөд байханда мүнөө
сезондо хүдэлмэрини 20 үдэр соо
600 гектар тариа хуряжа гэгшэн уялга
абааб. Таряанай һайнаар ургажа бай-
һан тула тариа сохижо тушаа урда
тээн абанан уялга дахин шэнээр ха-
ража үзэхэ ба 600 гектар газар
дээрэнээ 9 мянган центнерэй орондо
12 мянган центнерһэ бага бэнэ тариа
сохижо абаха гэхэ гү, али гектар бүхэн-
дэ дунда зэргээр 20 центнер тариа ху-
ряжа гэжэ шиндэлэн байна.

Минин агрегадай коллективнэхид буд-
тадаа энэ уялгаа заатагүй дүүргэхэ
байһандаа батаар этинэн. Тэрэнэй ту-
ла бидэнэр хамар юумээ урицшалан
бодожо үзөөбди. Аггээд эрхим хуряла-
һаага, залуу аад, эршэмтэй меха-
низатор М. Леонтьев шэрэхэ юм.

Хаана, ямар үсэгогудта тариа
хурялаха бидэнэр бултадаа һайн
мэдэнбди. полинуудайнгаа ямар-
ыншэ шалгажа үзэнхэйбди. Ком-
байннай уһанан тариа хуряжа эр-
ноуловнительтай, солоомо бухалха
ба мэхиниэ суглуулха түхээрлэг-
нүүдтэй юм. Тарягаа доогуур хада-
га байһанди. Зүгөөр комбайнда
гурбадахы эсбэрлэгтэй байхыг бид-
нэр хүсэбди, теэд МТС-эй ди-
рекци энэ асуудалыг тон удаанаар

шиндэхэн. Тэрэ хадаа энэ асууда-
лыг түргэн шиндэхэ ба комбай-
нуудта гурбадахы эсбэрлэгтэ түхээр-
лэгдэхэ бээ гэжэ бидэнэр найдан-
набди.

Комбайннай һаадгүйгөөр хүдэлжэ
юм. Сохигдоһон тарян ябууд дун-
дань буулгагдаха. Морн тэргэтэй
хүкүүднээ гадна, «ЗИС-5» гэжэ
автомашинна манай тариа зөөхэ бай-
һаа, ИШГурвальнатаяа ээлжээрээр
ядэлдэг байханди. Машиннай
һуни хүдэлхын тула гэрэлээр хан-
гаданхай.

Эдэ бүгэдэ хадаа үдэр бүри 30—
35 гектар тариа хадаха ба тариа
гээлтэдэ оруулхагүй арга боломжо
бидэндэ олгохо юм.

Комбайнернуудай Бүхэсоюзна со-
циалистическэ мүрысөөндэ оролсо-
хо зуураа, ставрополлинхидай үүс-
кэлээр үдэрэйнгөө далгабарини
үзүүлэн дүүргэхын түлөө, комбай-
ныг агаар бүхэнэй ехэ тариа сохи-
хын түлөө республиканскэ мүрысөө
эхилхэ гэгшэн уряатайгаар манай
республикын бүхы комбайнернуудта
хандаха гэжэ шиндээб. Бурят-
Монголой бүхы комбайнернууд ми-
нин дуралхалыг дэмжэхэ бээ гэжэ
найдаһан.

Хүндэтэ нүхэд, комбайнернууд!
Мүнөө жэлэй тариа хурялгада нил-
лэдэ ехэ бэрхшээлиүүд тохёолдо-
хо байна. Сагай умрилай мун бай-
һанай эсэстэ зарим газарта тарян
набтараар ургаа, ушар нимнээ
оронино багхааншы гээлтэдэ оруул-
хагүйн, колхозуудай тэжээлтэй за-
пасуудта нилээд нэмэри болохо бүхы
солоомо ба мэхиниэ полинууд
дээрэнээ дууһын суглуулжа абан-
хын тула таряагаа тинмэ һайнаар
хуряжа хэрэгтэй. Тинмэнээ хуряла-
гда эрхим һайнаар бэлдэхэ, тэрэ-
шэе эгээн богино болзор соо, гээлт-
гүйгөөр үнгэргэхынь, гүмнөөгтэй
бүхы үлэгдэлүүдэе суглуулжа аба-
хынь, тингэжэ КПСС-эй ЦК-эй
нионскэ Пленумтэй тогтоолыг ам-
жалтатгайгаар дүүргэлгэдэ, хүдөө
ажахын үйлдэбэрини бүхы халбар-
ини саашадаа хүжөөлгөдэ өөл-
дэнгөө хубитыг оруулхынь бүхы
комбайнернууд ба механизаторнуудыг
урялалба.

Ородой түрүүшн флотилин байгуулагданан газар

ПЕРЕСЛАВЛЬ-ЗАЛЕСКИЙ.
(Ярославскэ область), июлинь 24.
(ТАСС). Ородой эртэ урда сагай го-
род Переславль-Залескийн түүхын
ородой флотид бии болоһотой инга
холбоотой юм. Город шадарай
Плещеево нуурай эрьдэ ородой
түрүүшн флотилин байгуулагдана.
1692 ондо тус нуур дээрэ элэб тү-
хэлэй ба хэмжүүрэй 100 шахуу
суднанууд бии болоһон юм. Тэндэ-
хи верфиүүд ба суданууд дээрэ
ородой түрүүшн судна барилдана
ба марягууд хуралсаба.

Нуурай эрье дээрэ, флотилинни
байгуулагданан газарта музей бай-
гуулагданхай. Эндэ петровскэ фло-
тилинь судануудай нэгэн — «Фор-
туна» гэдэг ботик, мүн томо буугай
һомонууд, якорь, суданы бусад ба-
гажа хэрэгжүүлгэдэ хадгалаатай
байдаг.

СССР-эй Далайн-Сэрэгэй Фло-
дид Үдэртэй дашрамдуулан горо-
дой музейнуудтэ оргилодой то нил-
лээд олоһорно. Москва, Иваново,
Ярославль, Кострома, Вологда бо-
лон бусад гөрөөдүүдэй экскурсант-
нууд энэ нуур дээрэ ерэхэ хараа.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

МТС-үүдэй хүдэлмэриие эрид найжаруулха

(КПСС-эй Иволгин айкомой пленумһээ)

КПСС-эй Иволгин айкомой ээлжээтэ пленум боложо, «Партийн ЦК-гэй шоньскэ Пленумдэй дүшүүд ба аймагай партийна организаацин зорилгоууд» тухай асуудал зүбшэн хэлэгдэбэ. Энэ асуудалаар партиин айкомой нэгдэх секретарь нүхэр Д. Д. Эрдынеев элидхэл хэбэ.

Мүнөө хабарай тарилгыг сар болээр соонь, эрхим хайн шанартайгаар үнгэргэжэ, тарилгын талмайе нилээд үргэдхэбэнь, саашань тарилгыг харууналгын хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулжа шадаагүй, ехэ дутагдал гаргабди, гэжэ нүхэр Эрдынеев элидхэлдээ хэлэбэ.

Манай МТС-үүдэй ба олонхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, тарилгын бараг дунгуудээр ханаагаа амараад, үнээр ургаа абахын түлөө сар үргэлжэ оролдосотойгоор тэмэс ябуулаагүй. Энээн дээрһэнэ боложо, Сталиной, Молотовой, ХВН-партсэдын нэрэмжэтэ, «Улаан Оронго» болон бусад колхозуудта хабар эртүүр ехэ найнаар гаража байһан тариан мүнөө тон муудаһоод, ехэхиш буртаг үбһэндэ ларууһоод байна. МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд ба мэргэжэлтэд энээн тушаа ехэхиш гэжэ элидхэл соо хэлэгдэбэ.

Олохон партийна эхин организаацинууд хабарай тарилгын хүлээр партино-эмхидхэлэй ба нитэ-политическэ хүдэлмэрээ оройдонь орхижорхиһон байна. Энээнине манай айком сар соонь зайнажа, партино-политическэ хүдэлмэриие нэргэжэ шадаагүй гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Пленумдэй гэшүүд, пленумдэ хабаладсаһан колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болон партийна эдэхбэнг МТС-үүдэй хүдэлмэриидхи ехэхиш дутагдлаһууде шагнаар шүүмжэлэбэ.

И. В. Сталиной „Октябрьска революцион уласхоорондын удха шэнжэ“ гэжэн ном бурят-монгол хэлэн дээрэ хэлбэгдэбэ

Бурят-Монголой номой хэлбэл И. В. Сталиной „Октябрьска революцион уласхоорондын удха шэнжэ“ гэжэ номы бурят-монгол хэлэн дээрэ оршуулжа, 2000 экзemplар тиражтайгаар хэлбэн гаргаба.

Механизаторнуудай мурьсөөн

КПСС-эй ЦК-гэй шоньскэ Пленумдэй шийдэбэринүүдээр зоригжон Кяхтын аймагай Погранична МТС-эй № 6 тракторна бригадын механизаторнууд мүнөө социалистическэ мурьсөө улам дэлгэрүүлжэ байна. Энэ бригадынхид гурбан жэлэй турна соо МТС-эй тракторна бригадануудай хоорондо дэлгэрэн социалистическэ мурьсөөнэй түрүү эргэдэ ябалсаһа.

Мүнөө энэ бригадын эрхим тракторист Дана-Дондон Батуев тракторна хүдэлмэриингөө жэлэй түсбэнь дүүргээд, 1955 оной түсбөөр ажалдажа байна. Тракторист-нүүд эсэгэ хубуун хоёр Николай Степанович, Иван Николаевич Корытовууд жэлэйнгээ түсбэнь дүүргэхэ ойртого.

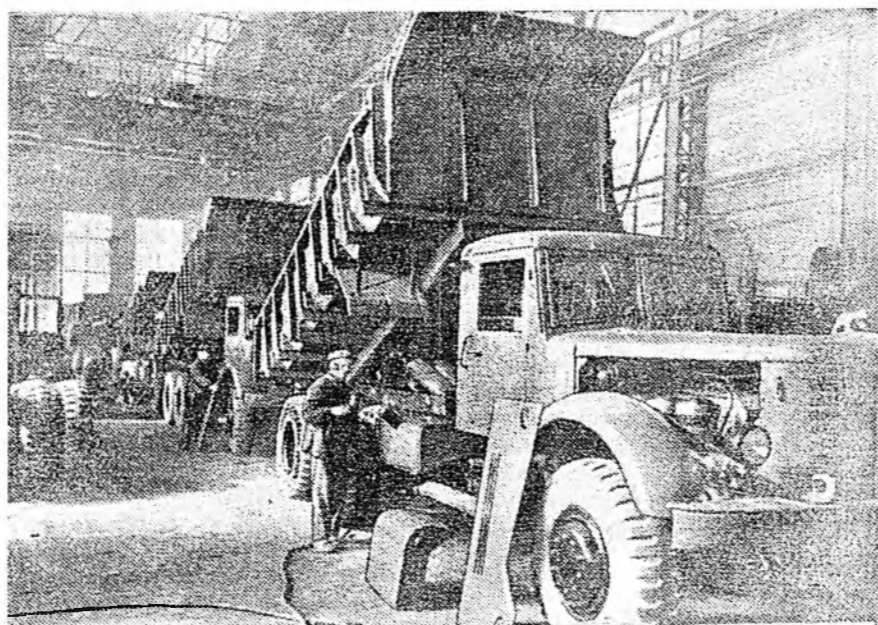
—МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд ба мэргэжэлтэд газарай элдүүрилгын шанарыг шухалашаладгүй, харин түсбэний дүүргэлтэ түбхэн түрүүндэ харадаг гэжэ энэ нэгдэбэнь хэлэгдэдэг, теэд иимэ буруу заншалаа мүнөөшье хүртээр табинагүй,— гэжэ Лениной нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Овчинников Иволгин МТС-эй мэргэжэлтэдэ шүүмжэлэбэ.

Саянгын МТС-эй дирекцин зүгһөө, илангаяа директор нүхэр Таихасаев, главна инженер нүхэр Плюсин гэгшэдэй зүгһөө механизаторнуудай ажалыг эмхидхэхэ, ажалай журамые найжаруулха хүдэлмэри хэгдэнгүй гэжэ пленумдэ хабаладсаһад шүүмжэлэбэ. Энэ социалистическэ мурьсөөн ёһо тэдгээр эмхидхэгдэнхэй, үйлэдбэрин түрүүшүүдэй дүй дүрмэл бүгдэйн шадабарн болгододоггүй. Тимэ дээрһэнэ тарьяа хурялгада бэлдэхэлгын хүдэлмэри тон हुлаар ябажа байна.

Набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ болон үбһэ хурялгала дээрхэн дутагдлаһууд тушаа пленум ехэхиш анхарал хандуулаа. Хурялгада бэлдэхэлгын талаар, худалдаа наймаанай болон элүүриг хамгаалгын эмхн зургаануудай хүдэлмэриид мүн ехэхиш дутагдлаһууд элүүрүлэгдэбэ.

Партийн айкомой бюро МТС-үүдэй зонын инструкторска группануудай хүдэлмэриие тодорхойгоор хүтэлбэрилэгшүүд, тэдэнэй хүдэлмэри мүнөө хүртээр найнаар табинадагүй гэжэ пленумдэ хабаладсаһад нүхэр Д. Цыренжапов, И. Борисов гэгшэд тэмдэглэбэ.

Тэжээл бэлэдхэлгыг, тарилга харууһалгыг, ургаа хурялгын болон худал ажахын продукт бэлэдхэлгыг хангаха дэлгэрэннэ хэмжээ-ябуудгандууде пленум баталан абаба.

Ярославна автомобильна завод, 10 тоннын самосвалнууде хабсаралгын ТАСС-эй фотохронико.

Олон үхибүүтэй эхэнүүд шагнагдаба

БМАССР-эй Верховно Советэй Президиум СССР-эй Верховно Советэй Президиумдэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэһөөр олон үхүүдтэй бүлэг эхэнүүдэ «Эхын алдар» гэжэ орден болон медальнуудаар СССР-эй Верховно Советэй Президиумдэй үмэнһөө шагнаба.

Курумканай аймагай МТС-эй хүдэлмэрилэгшэ Т. В. Арзамасова, Тарбагатайн аймагай Калининэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн А. А. Калининкова, Хойто-Байгалай аймагай болоншын хүдэлмэрилэгшэ А. Р. Стрелковская, Курумканай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Д. Т. Цибулова ба Хойто-Байгалай аймагай Иркин тосхойной гэрэй эхэнэр Е. И. Черныш гэгшэд 8 үхибүү түрлэн ба хүмүүжүүлэгшэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэн II шатын орденээр шагнагдаба.

Хэжэнгын аймагай Леоновка тосхойной гэрэй эхэнэр А. К. Афанасьева, тус аймагай Михайловка тосхойной гэрэй эхэнэр М. П.

Жаркова, Хойто-Байгалай аймагай Верхняя Займка тосхойной гэрэй эхэнэр П. И. Залуцкая, Хэжэнгын аймагай Сталиной нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн А. Ф. Иванова, Тарбагатайн аймагай Дзержинский нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн А. И. Калинин ба Хойто-Байгалай аймагай Загананай заводой хүдэлмэрилэгшэ Е. И. Федорченко гэгшэд 7 үхибүү түрлэн ба хүмүүжүүлэгшэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэн III шатын орденээр шагнагдаһан байна.

6 үхибүү түрлэн ба хүмүүжүүлэгшэйнгээ түлөө «Эхын медаль» гэжэ I шатын медальар 5 эхэнүүд, 5 үхибүү түрлэн ба хүмүүжүүлэгшэйнгээ түлөө «Эхын медаль» гэжэ II шатын медальар 15 эхэнүүд шагнагдаба. Тэдэнэй дунда Түхэнэй аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Ж. Д. Хоборкова, Хэжэнгын аймагай Сталиной нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Ц. Дашнева, Курумканай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Д. Л. Цыренова болон бусад оролоно.

„БҮРЯТ-МОНГОЛ УНЭНДЭ“ БЭШЭНЭЙ НҮҮЛЭЭР

Партийн гэнүүнэй кандидатудтай муугаар хүдэлмэриинэ

Бичурын аймагай олонхи партийна организаацинууд партиин гэнүүнэй кандидатудтай муугаар хүдэлмэриие найжаруулха, КПСС-эй Уставтай эрилтэнуудтэй тэллине найнаар танисуулаха, кандидаттай өөршын шанарыг шалгажа үзэхэ, мүн парти доторгой хүдэлмэриие найжаруулха талаар зохихо хэмжээ абтажа байна.

Энээн тухай манай редакцида КПСС-эй Бичурын айкомой секретарь нүхэр Шекотов мэлээсэбэ.

„Худалдаа наймаа найжаруулха“

Имэ гаршагтай бэйгэ манай газетин нийтин 15-най номерто толидоогоо энэ Тэрэн соо Закаменай аймагай Хужарай сельпогой зарим магазиннуудай хүдэлмэриин дутагдлаһууд элүүрүлэгдэн байгаа.

Манай редакцида Закаменай айкомосондэй гүйбэлкомой түрүүлэгшэ нүхэр Гармаевай мэлээсэһэнэй ёһоор,

бэйгэ соо заагдаһан баримтанууд будадаа тодоржо, сельпогой магазиннуудай хүдэлмэриие найжаруулха талаар хэмжээ абтаба. Энэ сельпогой № 2 магазинтай продавец Цыренов худалдаа наймаанай гурим эдэхэнэй, кооперативна эвэри үрлэнэй түлөө хүдэлмэриингөө гаргадаба.

СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрстводэ

Индо-Хитадта эб найрамдал тогтохо тухай хэлсэнэй Женевскэ зүблөөн дээрэ туйлагдаһанай даншарамда СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов голбол Индин премьер-министр г-н Джавахарлал Неру, Индонезини

Республикын премьер-министр г-н Али Састроамиджойо, СССР-тэй байгаа Бирманска союзай Онго ба Бурин эрхэтэ посол г-н Монг Оя гэгшэдэ амаршалганууде хүлээ абаба.

Бригадир Бадма Цынгажапов

Тарянажалайнгаа бригаданууде хамтаруулжа байха үедөө Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Бадма Цынгажапов бригадайн бригадирар дүршэл ехэтэй дархан Бадма Цынгажаповые томилхыг дурдаха һэн.

—Бадма Цынгажапов колхозой тогтоһоншо хойшо барилга руу хүдэлмэрилэбэ. Би ханахада барилганы бригадирай харюусагдтай ажалыг Бадма Цынгажапов дааж шадаха гэжэ тоолохо байна гэбэ.

Энэ үедэ Бадма Цынгажапов правленин заседанин боложо байһан конторин эгээн хойто улгуудла улайжа, сайжа хуугаа һэн. «Магад ажалла ябуулжа шадаһангүй дээ» гэжэн бодол халан хандангүй зосоонь ороно. «Шадаха, шадаха!» гэжэ хашхаралдан сугларалгай нэгэн дуугаар баталжархихалаар правленин гэнүүдэй, мүн уралаар эршэн колхозингуудай ехэ этигэл найдабарид хүртэһэн Цынгажаповай сэдхэл хүдэлжэ, эхээр барилда һэн. «Этигэл найдабаристэй харюулхын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдохоб» гэжэ тэрэ дотороо шэбнэгэ һууба.

Тэрэ гэнһэнэ хойшо колхозло барилгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа захалаа һэн. Ная ороһон бригадирай хүдэлмэридэ барилгашадтай зоригжолго, дэбжэлтэ ехэтэй ажал ехээр туһалаа.

Мүнөө колхозло малай байранууд хэдэ хэдэн газарта бодоогодожо байна. Нэгэ газарта тус бүридөө 100 үсэлэй байха хоёр байра, хажуудла туһалай байха байрануудтайгаар барилдажа захалаад, түргэнөөр бодожо байдаг.

Цынгажаповай бригадирар хүдэлмэриг эхилхын урда тэрэ бригадын хүдэлмэринүүдэй нормо, түлөөһөнине хуушанайхар хэдлээдэ байгаа. Нүхэр Цынгажапов түрүүн үдэрүүдхээ эхилээд, энэ асуудалыг наринаар шэнжэлжэ, барилгашадтай зүбшэжэ үзһэнэйгөө һүүлдэ урланай түсэб эхээр доошоулагдаһан гэжэ элүүрүлэбэ. Тингээд, тэрэ барилгын хүдэлмэринүүдэй нормо ба түлөөһөнэй гуримыг шэнжэр хаража үзэхыг колхозой правленид дуралдаһан байгаа. Тини колхозло барилгын хүдэлмэринүүдэй шэнэ нормо ба түлөөһөн баталагдажа, ажал бүри түргээр ябадаг болоо һэн.

Гадна, шэнэ шэнэ түрүү арга методууде хэрэглэжэ, ажалай бүтээсы дэбжэлүүлхын түлөө нүхэр Цынгажапов сар үргэлжэ оролоно. Нэгэтэ Даша Цыренжапов, Дор-

жи Бадмаев, Сынгэ Раднаев гэгшэдэй дааж байгаа түрүү эвсөнүүдэй хүдэлмэри дээрэ эрээд, ажалыг хаража байха зуураа, Бадма Цынгажапов иимэ дуралдал оруулаа һэн.

—Нүхэд,— гэжэ тэрэ хэлэбэ,— таанар нэгэ ханада нэгэ модо гаргажа теаруулхын тулада дүрбэ-дүрбөөрөө хүдэлмэриингээ. Хэрбээ хоорондоо хашалаангүйгөөр хошод-хошодоороо байгаа нагтай ямар байха хоб?

—Нэрээшье болохол гэжэ хэ,— гэжэ барилгашад зүбшөөбэ.— Ингээд, хүдэлбэл, ажалтай хуратгүй бүтээсэтэй байхал.

Хойто үдэршье бүхы эвсөнүүдтэ энэ арга хэрэглэгдэжэ захалан байна. Улашынгүй үсэлэй ба туһалай байха хоёр байрануудай дүүрэхэ дүтэлжэ байхада нэгэтэ барилгашадтай хажууда колхозой түрүүлэгшэ эржэ, ажалыарни һонирхобэ. Барилга һайн шанартайгаар хэдлэжэ, урданайхидаа орходоо барилгашадтай ажал хуратгүй бүтээсэ эхэтэй болоһон байгаа.

—Нүгөөдэр малай байранууде барилгын ябаса тухай асуудалаар колхозой правленин үргэн заседани болохо. Тэндэ юу хэлэхээ бодожо байгаарай,— гэжэ түрүүлэгшэ бригадирта хэлэһэн.

—Болохол даа,— гэжэ Бадма Цынгажапов харюусаад, барилгашад тэһшээ нэгэ удаа эминн татажа: — тэрэ болотор билээр энэ байрануудайнгаа газаахи хүдэлмэриине бүри мүнэн дүүргээд, зосоонь ороход, — гэжэ.

Нүгөөдэршье боложо, колхозой правленин үргэн заседани орой болотор үргэлжэлэбэ. Сугларалгад барилгын бригадын бригадир Бадма Цынгажаповай тоосоо ехэ һонирхолтойгоор шагнаба. Унгарһан үе соо 30 хүлөө бүридлэн бригадынга юу хэлэн тухай, ажалай бүтээсы дэбжэлүүлхын, хүдэлмэриин шанар найжаруулхын түлөө ямар тэмээлэй хэгдэжэ байһан тухай тэрэ хоөрөжэ үгөө һэн.

Мүнөө энэ бригадада тус бүридөө 100 үсэлэй байха хоёр байрын, мүн тугалай хоёр байрын хананууд бодоогодоод, доторшын хүдэлмэринүүд хэгдэжэ дүүрүлтэй байна. Наяар эдэ байранууд ашаглалгада тушаагдаһан. Тэдэн соо ажал ехэтэй гол хүдэлмэринүүд механицилагдажа — электрин хүсөөр үнэ хааха аппарат, дээгүүр татагдаһан харгы, көрмөкхүн гэхэ мэтэ барилдаха юм. Мүн малшадтай байха хэдэ хэдэн гэрүүд барилдажа байна.

Н. Хазагасв.

ЛЮДВИГ ФЕЙЕРБАХ

Немецкэ суута философ, Марксан урда тээхи үеһэн ехэ бодолтод материалистнуудай нэгэн Людвиг Фейербахын түрлөөр 150 жэлэй ойе бүхы прогрессивнэ хүн түрлэн тэмдэглэжэ байна. Людвиг Фейербах үнгэрэгшэ зуун жэлэй 30-над оной һүүлд багта материалист боложо философско зэрэгдэжэ ганган юм. Германияда энэиш революционн урда тээхи үе байба. Буржуазин национальн промышленностине ба худалдаа наймаа хүжөөжэ дуратай байгаа, теэд үйлдэбэридий харилсаһанай феодальн системэ ба оройной бутархай түрүү байдал тэрэнэд һаад хэдлэй һэн. Гэбшье, немецкэ буржуазин феодализмда ба хаанта засагта эсэргүүцэн тэмсэхэдэ, зохихо революционн шанар ба ехэ шууд ябадал бодото дээрнэ гаргаагүй. Оройшоо гадна тээгүүрхи ба доторхи революционн худалдэһэн үргэн ехэ дэбжэлтэһэ айдат, тингээд эбсэжэ хэхэ гэжэ оролдог байһа.

★ (Түрлэн үдэрһөөн хойшо 150 жэлэй ойдо) ★★

феодалына байдалда эсэргүү тэмэс тэрэнэй духовно түшэг туугуунда —христианствода эсэргүү тэмсэлэй түхэл маягтай болоо гэжэ Энгельс тэмдэглэбэ. Энэиш ехэ бэйшээр феодализмн политическэ байгууладалда эсэргүү шэнжүүлэгдэн байбашы, философско элээб үзэл болоһоннуудай хоорондын, тэрэ тооло мүн шэнэ гегельянуудай (Штраус, Бруно, Бауэр) зарим түлөөлэгшэдэй хоорондын тэмсэл идеализмын хэмжээһинэ саашаа гараагүй.

Марксын заһанай ёһоор, гансал Фейербах бодото нээлтэ хэжэ, «хуушанай (ондоогоор хэлбэл— идеалистическэ, гегельевскэ М. Г.) философине бүхы дээрнэ үнэхөөр илан байха юм» (К. Маркс, Ф. Энгельс, зохболнуудай 3-дахн том, 634 нуур). Шэнэ гегельянуудай мэдэһэрхүү үгэ хуурыг, энэиш урда мэдэгдэһгүй байһан ямар-нэгэн «үнэн бодото ушар» анха түрүүн тодорхойлһон хэбэргэйгээд, К. Маркс юртэмсын байдал туһал үнэхөөр материалистическэ шэнэ үзэл бодол тодорхойлон тайлбарилхын тула Фейербахын хэһэн ехэ, методическэ хүдэлмэриине дурлана.

Фейербах философско ажал-ябуудгынга эхин дээрэ шэнэ гегельянуудта шадар ябагтар байһан юм. Гэхэ зуур, байгаалин шэнжэлжэ ухаанай, техникийн, гэгээрэлэй ба буржуазна гуманизмын хүжэлтэе шухалада тоолодог. XIX зуун жэлэй дундуурхи үеһэн немецкэ буржуазин тон радикальн демократическэ бүлэгүүдэй түлөөлэгшэ мүн байһан Фейербах улашынгүй идеализмын худал хуурмагыг ба материалистическэ үзэл бодолой үнэн зүбье ойлгого.

Фейербах өөрөө эсримгой ба бусадһаа дундыдалагүй, абади зантай хүн байгаа. Немецкэ буржуазин бусад түлөөлэгшэдхөө хэлы үлүүшине һаа, Фейербах феодализмда эсэргүү тэмсэлтэ гансал теоретическэ талаарин ябуулаа, тинхэ зуураа политика ба бодото ажал-ябуудгала туһала тох хамаагүйгөөр хандадаг байгаа. Политикийн гадуур байһан ушарһаа, Германияда 1848 оной революционн ойлгожо шадаагүй. Шүүмжэлхы ёһоор хандадаг юрын харигна байжа тус революционда хабалдааб гэжэ Фейербах өөрөө бичлэһэн байдаг.

Тингэбшье идеализмда ба шажаанда эсэргүүцэн Фейербахын тэмсэлн эдэхитэй тэмсэлын немецкэ общественн түрүү хубин дунда тэрэ үсдөө прогрессивнэ байһан буржуал-демократическэ эрхэ ба сүлөө тухай үзэл бодолой хүжэлтэ туһалаа һэн.

МАТЕРИАЛИЗМЫЕ ФЕЙЕРБАХЫН ТОДОРХОЙЛОН ТАЙЛБАРИЛГА

Л. Фейербахын түүхэтэ габьяан түбхын түрүүн юуб гэхэдэ, 17—18 зуун жэлнүүдэй үеһэн буржуазна материализмын түрүү үгэ заншалнууде немецкэ эрхэ байдалда зохиудулан ургууһан ба хамгаал-

һан байха юм. Тэрэ үедхи Германия философуудай дундаһаа Фейербах хадаа материализмын ялан мандахы анха түрүүн ехэ шууд сонсоһон хүн, гегельевскэ идеализмын үзэл бодолой удаан сар соо үргэлжэлһэнэй һүүдээр материализмын нэгтэйн манууһан хүн байгаа. Философидохи гол асуудал— ажалуудала ухаан бололой, байгаалида — ойгон мэдлэгийн ямарар хандадаг байха тухай асуудалыг Фейербах материалистическэ ёһоор шиндхэ. Хүнэй ухаан болоһоо дундыдалагүй, объективн ёһоор байгаали оршон байдаг юм гэжэ Фейербах тодорхойлон сонсохо.

Философидо реформо хэһэн түлөө тэмсэн, Фейербах хадаа хуушанай орондо халажа ерһэн шэнэ философи үнэндөө антропологическэ шэнжэтэй байха ёһотой гэжэ тодордуулаа. Фейербахын наһамжын ёһоор, тинхэ философи байгаалин шэнжэлжэ эрдэм ухаантай түбхын түрүүн холбоо байгуулаа.

Идеализмда эсэргүүцэн тэмсэхэ зуураа, Фейербах хүнэй бодото уг шанарыг тодорүүлһан харуулаа. Идеалистнуудай бүхн мэхэ голото ашалануудын хүнэй бодото уг шанар буруушааха ябадалыг үндэһэн болгоно гэжэ Фейербах эгилһэн байха юм. Ухаан бодолыг бэе бодосоо тусгаарлан абаад, материне бурхан бин болго юм гэжэ идеалистнуудай хэтэдэг тухай Фейербах заана. Бэе бодосыг — материн аша үрэ, ухаан бодолыг — бурханай аша үрэ мүн гэжэ дуалистнуудай харжа бодолыг дуртан, Фейербах ингэжэ хэлһэн байна: «Яһан тодорхой байх, хоёр ондоо, яагаа «тушаалдахысан табиннэ юмэб» (Л. Фейербах, зохболнуудай 3-дахн том, 168-дахн нуур).

Фейербахын наһамжын ёһоор, ан-

тропологическэ принципсы зүбөөр хэрэглээд байбал, билээр хадаа хүнэй уг шанарай бүрилдээг зайлшангүй ба бодото энэ үндэһэннине байгаали, матерн мүн гэжэ эрхэбшье мэдэрхэ байнабди. Тинхын тула, философийнго объективн тодорхойлодоо, Фейербах ингэжэ бичнэ: философидо болбол «хүнине (энэиш хүнэй бэне болохо байгаалиншыг оруулаһан) философиин иматта ганса, универсалына, дээдэ зүйл болгоно» (Л. Фейербах, «Эрлүүднэй философиин үндэһэн хуури», 76-дахн нуур).

Гэхэ зуура, Фейербах хүнине гол түлэб биологическэ талаарыг харадаг байна. Хүнэй социальн шэнжэ шанарыг, байгаалида тэрэнэй хандадаг эдэхитэй, бодото хандахы элүүрүлэгшүүдэй, Энэиш—Фейербахын антропологическэ материализмын онсо өөр шэнжэнүүдэй нэгэн байгаа.

Байгаалин шэнжэлжэ зуураа, тэрэнэй материальн шэнжэтэй байдаг тухай Фейербах түбхын түрүүн заана. Фейербахынхар, байгаали хадаа бэетэй, материальн мэдэрэлтэй байна. Матери бин болдоггүй, харин хэтэдэ мүнхэ ба зах хизааргүй юм. Байгаалин шалтаганнине байгаали дотор бэлдэрхэ хэрэгтэй гэжэ Фейербах заадаг байгаа. Байгаали, матерн анха түрүүн бин болоод, ухаан мэдэрэл удаалууһан бүрилдэн байба. Идеалистнуудай ханадаг шэнгээр, байгаали—ухаан мэдэрэлнэ үндэһэн абаа бэшэ, харин ухаан мэдэрэл—байгаалиһаа үндэһэн абаһан байха юм. Фейербах философско идеализмын зангилаас таһа отолоо, ондоогоор хэлбэл—ямаршье «нэлэгтэгүйгөөр» байгаалин үндэһэн болгоо гэжэ В. И. Ленин бичнэ һэн (В. И. Ленин, Зохболнуудай 14-дхи том, 219-дхи нуур).

Фейербах идеалистическэ философи буржууһан тэмсэхэ зуураа, юртэмсын байгалы үнэн зүбөөр ойлгохо ябадал хамгаалаа байгаа. Байгалин гэвнэ олон янза хэлбэритэй юм, хүнэй анагаажа шадамаар, гэрэл, электричество, агаар, уһан, гал, газар, ургамал гэхэ мэтэдэ адли, мэдэрэлдэ орохоор зүйл мүн.

Фейербах сар ба зайе материалистическэ ёһоор шэнжэлһэн байна. Эдэини идеалистическэ гуримаар тайлбарладаг ябадалыг эрдн шууд буруушалааг байгаа. Саяһа, зайһаа гадуур матерн гэжэ байхагүй; Фейербахын хараа бололой ёһоор, сар зай хоёр —амитанай оршон байха формо болтоо. Ухаан мэдэрэл абаа байдалда, байгаалида хуули ёһонуудаа баалхадга бэйшэ, харин бодото байдалай хуули ёһонууд ухаан бололой хуули ёһонуудын бололдог юм гэжэ Фейербах тодордуулаа. Матери анха түрүүн бин болоод, хожомын ухаан мэдэрэл бүрилдэн болбосооро гэжэ мэдэрһэн ябадал Фейербаховска философиин зүб «гол зүйлшын» болтоо.

Гэбшье, Фейербахын материализм метафизикада бэйшэ, идеализмда эсэргүү хандуулагдаһан байха юм. Гегелин хургалтай танил байбашы һаан, Фейербахта диалектикий харша байгаа. Байгаалин холо хубилжа байгалы бэйшэ, харин объективн ёһыг, хуули ёһоныг ба шухала болотын түүхэтэ уг унгинэ бэйшэ, харин тэрэнэй объективн удаһанарыг тодордуулаа эрмэлзлэй Фейербахын гол анхаралда байдаг байгаа. Өөрнине урда тээхилэй — 17-18 зуун жэлэй үеһэн материалистнуудай метафизическэ үзэл бодолыг дагаж шадаагүй. Фейербахын антропологическэ материализмын үндэһэн метафизическэ материализмын түхэл шэнжэтэй.

Тракторна агрегадуудыг, самоходно ба морин сенокосилкануудыг үбнэ сабшалгада олоор табиха

Ажалай эмхидхэл муу

Колхозно нийтэн адуу малда үбнэ тэжээл элбэгээр бэлдэхэд тогтмол ажиллагааг үе ябаж байна. Гэвч, Мухаршэбэрий аймгай Зандрайн сомоной Калининой нэрэмжит колхоз энэ шухала кампаните тоо хангалтагүйгөөр, нобино удааар үнэгэрэгжэ байна. Эндэ набишата тэжээл бэлдэхэд, мүн сийлсэ хэрэгтэ түсүүдээ бэсүүдэхын тула ямаршье оролдого гаргалсагүй. Хэсэгтээ, 300 тоно набишата тэжээл бэлдэхэд түсэбтэй аад, июльн 20 болотор минд 109 тоно бэлдэхэд. Гадна, тус колхоз 200 тоно татамжатай сийлсэг хоёр цүхэ сэлэхтэй. Зандрайн колхоз, колхознууд Анастасия ба Парасковья Калининковтан, Акулина Ковачева, Степанида Фетисова гэжнэд үбнэ сабшалгада гарахыа эрид арсан байна. Энэ юун дээрнээ болонб гэхэд, ойгууламжын ба агитационно-инитын хүдэлмэри колхознуудай дунда абуулагданагүй. Эндэ партиан эхин организацион секретарь цүхэр Кашин партиан хүдэтэ даалгавраа дүүргэнгүй, агитаторуудаа хүтэлбэрилжэ, агитационно-инитын хүдэлмэри абуулагданагүй, колхозойгоо правленцэ тунхагагүй. Үбнэ хурялтын эхилжэ тэйн сасу цүхэр Кашин коммунистуудтайга хамта партино-политическэ мүн агитационно-инитын хүдэлмэри хайнаар абуулагдана орондо хубингаа хэрэгээр Улан-Үдэ город ошохо. 5-6 үдэр үнэгэрэн байха юм. Үбнэ хурялтын үдэ агитколлективэй хүдэлмэри тунха хуцэр Кашингаа асуухата үбнэ хурялтын дунда 6 агитатор сар Үр-гэжэ хүдэлмэригнээ гэжэ харуусалд лэ, зугадамно хэн. Тэд хэрэг дээрнэ шалгажа үзэхэд, нэгшье агитатор үбнэгэдэй дунда хүдэлмэригнэдгүй байха.

Цүхэр Кашинтай тои муу хүдэлмэри тухай, партиан аяг залда тарахагүй абадал тухай «Бурят-Монголой үнэн» газетэд оло дахин бэшгэдэн байгаа. Тэд партиан Мухаршэбэрий айком газетин эдэ сигналуудыг зориута мэдээгүй шиги болдог, Кашинда ямаршье хэмжээ абангүй байжа байдаг. Партиан хэблээй шүүмжлэлд ниггэж хандахата хэр зүйтэй гэжнэ гэжэ нүхэд Шадаев, Караманов, Шингн гэжнэд боложо үзэг лэ.

Н. Цыбикдоржиев, манай корреспондент.

Үбнэшэдэй мүрхсөөн

Энгельсын нэрэмжитэ колхозой (Зандрайн) гэнүүд нийтэнгээ малда хоорондо хүрэхэ үбнэ тэжээл бэлдэхэ гэжэ шийдэнхэй. Эндэ илангта уйлагдахад сабиаланууд дээрэ үбнэ аялаа һайн ногоон ургаа. Мүнөө колхозой сабиаланууд дээрэ үбнэ хурялтын халуун хүдэлмэри эхилжэ, колхознууд болон механикаторнуудай хоорондо социалистическэ мүрхсөөн үдэр эрхэ бүри үргэвэр дэлгэржэ байна. Үбнэ хурялгада гараһан таряанажалай нэ-

гэлхи ба хоёрдох бригаданууд хоорондо мүрхсөөн. Хоёрдох бригадын морин сенокосилкашад Зандрайн Ринчинов, Василий Зодбоев, Цыретор Шидыпов гэжнэд үдэрнэгөө даалгаварине 100—120 процент дүүргэнэ. Колхозой центрэ байгаа малажалтай фермын хүдэлмэришэд үбнэ хурялгада эхитэйгээр гаралса. Илангтад Цыбик Жамсаранова, Ныжиб Санжикова болон бусад үдэр соо 0,30 гектарай орондо 0,50 гектар үбнэ гараар сабиана.

А. Михайлов.

Малдаа хүсэд хүрэхэ үбнэ тэжээл бэлдэхэд

Мүнөө үбнэ хурялтын түрүүшн үдэрнүүднээ эхилжэ, манай бригадын гэнүүдэй дунда социалистическэ мүрхсөөн үргэвэр дэлгэржэ. Манай таряанажалай № 3 бригадын гэнүүд Гашейн МТС-эй тракторна агрегадтай механизаторнуудтай нитга барисатайгаар хүдэлмэрилжэ, 5000 центер үбнэ хуряаха, 210 центер набишата тэжээл бэлдэхэд ба 200 центер сийлсэ дараха даалгавартай. Мүнөө тэрэнэ амжалтатгаар бэлдүүлжэ байнабди.

Энэ жэлдэ сабшалануудай ургасын хүрхэй бэиз тула, түрүүшн үдэрнүүднээ эхилжэ гар хажуураар гол намар газарнуудай үбнэ ногооо түүбэрлэн сабижаа захалаабди. Бригадын нийт сабиалан олон газарта юм. Жэвнээхэд, гол, дооро газарай усагто болохо «Варай адгата» 282 га, Харгалхатын эхилдэ 60 га, Талын булагта 60 га сабиалдаха байна. Эдэнг сооноо, Харгалхатын эхилдэ ба Талын булагтай сабшаланууд хоёр дахин уналагдана, ногооиньш ялаа хайнаар ургаа. Үбнэ хуряла түсөөб дүүргэжэ болоходон гэжэ наганада.

Үнэгэрнэ жэлдэ даалгаварингаа ёһоор 2000 центер үбнэ тэжээл хурялтын орондо 2222 центер хуряажа, түсөөб үнүүлэн дүүргэнэ байнабди. Тэд мүнөө жэлэйнь тэсүб илдондонойхоо 2 дахин эхэ болоо. Бригадын нийт гэнүүд энэ эхэ харюусалгата даалгавартай байһана һайн ойлгоног. Мүнөө тэдэн үдэрнэгөө даалгаварине дүүргэнэ түлөө тэмсэжэ, ажалай амжалта туйлаа. Жэвнэнь, морин сенокосилкин машинистууд Харитон ба Проконий Инсукновтон үдэрнэгөө даалгаварине үнүүлэн дүүргэнэ. Гадна, гар хажууриал Дашима ба Бүтэдүе Дашинбозогтан үдэрнэгөө даалгаварине 130—150 процент дүүргэдэг юм. Тэдэй үдэрнэгөө мэрин манар илангта һайн байдаг. Залуу хажууриал Жена Нимаева, Цыренцу Будова, Сергей Мижитов гэжнэд ажалай түрүүшүд боложо эхилбэ.

Гадна, манай бригадын үбнэшэдэй хажууриудыг дабтадаг 60 гаран набайтай хүшэн Рыгасма Цыреновагай эрнэтэ ажалыг тэмдэглэхэ шухала гэжэ наганаб. Нүхэр Цыренова үдэр бүри 60 гаран хажуур дабтадаг, мүн хажууриудыг уншань тааруугаар эшэлэг, барюулуудын хэдэг, тааруулдаг юм. Илангта мүнөө жэлдэ манай бригадын олонхи залуунууд эгээн түрүүшнхээ хажууриудыг бариха. Нүхэр Цыренова тээнэрнэ гараар сабшалгада хурхаа талаар бага бэшэ оролдогто гаргана. Манай залуунууд нүхэр Цыренова эхээр хүндэлдэг.

Мүнөө сабиалдан үбнэ ногоон ногоохоноор хатажа, хурсаар шоруулагдалан үндэр сомоонууд боложо эхилхээр үншнэ.

Цынгэдэй Очиров, Мухаршэбэрий аймгай Булгангийн нэрэмжитэ колхозой таряанажалай № 3 бригадын бригадир.

Сатирын Бүцдэн

Улаан хоолойгүй зээрдэгшэн, уһан тулам Прохоров

Зунай аяма халуун үдэр. Улан-Үдэ городто дүтэхэн байһан нэгэ колхозой центер. Тэндэ удын халуунда гэрийн үдэртэ уяатай байһан хула морин һоно, батаганаанда тэсэжэ ялада, һүүлээ шарбан, үе-үе болоод лэ турьжа, урагша хойшоо зүдхэнэ. Энэ мориний эзэн дундуур наһанай колхозник, мүн баһа гэрийн үдэртэ һуугаад, нэгэ энэ тирэжэ байһан морин тэшээ, нэгэ эндэхн зооветучастонг даагша Владимир Николаевич Прохоровой гэр тээшэ мэнэ мэнэ харасагана.

Ингэжэ байтар модон тулууур гарта барһан, далаад наһатай Лубсан хүшэн энэгүүр үнгэрэн татажа ябатаран, тэрэ хүнэй нимэ һанаагаа зобинги, баратар шарайтай һуухыг оббороод.

—Сайн, Батацырен, ши нихэдэ хэниг хүсэжэ һуунаш? — гээд асууна.

—Энэ манай эмшэниг хүсэжэ һуунаб. Ямар үйлөө харлаһан юмэ гэшэб! Үсэгдэлрөө хойшо мүнөө таблаха эрэд һуунаб. Мүнөө олоштын хара уяага шүдхад лэ зэргэнэ бултайгагүй... Яаха ёһотой юм гэшэб?

—Тэрэгээр ямар абарал хүүхдэ һанаа хүмшн? — гээд Лубсан хүшэн асуугаад халанагүй.

—Мэдэжэ азб цаа, хүшэн! Отара дээрэ абанажа, үбшэн хонир үзүүлхээ һанаа һэм. Тэрэмни үбнэшээр хоёр хонобо. Мүнөө юушье боложо байна азб даа? — гээд тэрэ хүн тархаа һэжэрэн, һанаа алдаба.

—Һая баруун отара дээрэ баһа нэгэ хониний үбнэхэдэ Дармын Цыпэл энэ эмшэнь хэдэн дахин эрэд, абашажа ядаа һэн. Тингээд хэтэрхэдэ: хахад литр асара, тэрэгүй һаа ошохогүйб гэб... Үбшэн мал архиншаные хүсэжэ байха юм бэшэ — үхэбэ гэжэ дуулаа һэм. Энэ уһан туламыг уржа абашажа гэшэниг урданай сагта лама багшарыг залхаһаа дууругуй юм гэжэ шэлэ. Хубүүн, юрдеу дэмэ хүсэнь хаш цаа. Ондоб тээшэ мурөө бэлэрэ наһани дээрэхэ гэжэ би үблэн уймар ухаандаа һанаха байнаб. Энэ һогтуушын тула-яма болоод, хэзэшыг онохогүй байха! — гэб.

Лубсан хүшэн яахын аргагүй үбөөр хэлэһнэ байба. Архинша Прохоровой үдэ һахнаар байгараа, Батацырен Ринчинов колхозойндо хонир үхүүлхэ баатай болоо һэн.

Хара архин хорото охиндо үй ухаагаа гашалганан ветфельшер Прохоров юушнэшыг хэмшээрхэдэггүй байна. Эшэхэ гайхаха гэшыг тэрэ үни мартанхай.

Тээсэгэн нэгэ нимэ ушар болоһон юм. «Коминтерн» колхозой бүлэг колхознигууд Улан-Удын рыногтэ мянха наймаалха ушартай болоод байба. Тингээд тэдэнэр өһөд өһөдэнгөө һүрэгнөө нэгжээд хонир үсэглээд, мяхынь тэһэн бээрээ, зооветучасток дээрэ үзүүлжэ, справка абахаа ошонон байгаа.

Эндэ эрэн гэхэдэн, мүнөөхи хүйхэрнай мүн лэ үргөөдөө сэржэмтэй һууна гэсэбэ. Байн байгараа яһала олохон хүн суглараа. Удын наран шанха баруун тээ ошоод байгараа, нилдэд доошоо тонгойжо эхилбэ. Тингээнь хүнүүд мянха гашаага болохоһоний гээшэ гү гэжэ гэмэрлэдэн үе-үе болоод лэ Прохоровой үдэн тээшэ харасаганад. Тэдэй дундаһа нэгэ хүниг: «Битний зүрхтэйшгөөрөө гэртэй ороод эрһүү. Хэды болотор хүдэхэ зон гэшэбди?» — гэб.

— Нүхэр боли, боли! Юрдеу тингэжэ бү хэл! Ногтуу тэрэнэй атаа булаалданаһай хэрэггүй. Тэрэмни сүхалаа хүрөө һаа, мяхысмай оройдошыг үзэхгүй гэжэ муурхахада болохо, — гээд бэшэ нүхэднэ хорибо.

Тингэжэ байтар гэрийн үдэр нэгдэжэ, манхар улаан шарайтай Владимир Николаевич хэрэлсэн дээрэ гаража эрээ. Хараха язада: мүн нилдэд олон дундара хүтэрүүлэн хэбэртэй. Тэрэ хоёр гара кармандаа хээд, эндэ байһан хүнүүдыг бултень шэрүүнээр шэртэн хараһан бээрээ:

— Зай, таанар мяха городто худалдаа справка абахаа эрээ гүт? Тингээ һаа, намда архин мүнэг суллуулгайт, тэрэгүй һаа справка абаһанай гэжэ горьдохоншыг хэрэггүй, — гээд сонсохобо.

Тингээнь колхознигууд ноураара харалсан гайхашоод байгаа бэлэ. Тэд, үдшын боро хараһанай болохо байхада, эндэ үни удаан гайхажа байгатай бэшэ. Имэ хангалтада ороод, аргагүй боложо мухарданан колхознигууд справка абаһын эрхээр өһөд хоорондоо үргэлэй мүнэгэ татаха баатай болобо.

«Будас Дымбран — 3 түхэриг, Жамбалова Пыльжт — 3 түхэриг, Будас Данжур — 3 түхэриг, Санжикыренова Дашинмолан — 3 түхэриг» гэжэ мэтээр ута гэшын список зохибоб. Ингээд мүн горьтойхон мүнэг сулларха ха. Одоошыг тэдэнэр үни удаан хүдэлэн справкануудаа

абаба даа. Уһан тулам Прохоров улаан хоолойгоо дэбтэхэ мүнэгтэйшыг болобо даа...

Имэ ушар ганса энэ бэшэ юм. Колхознигууд Нима Санжи-Цыбиков, Владимир Дымбрылов ба бусад олон хүнүүд үбнэ малайгаа үбдэхэдэ уржа абашаһын тулада, тэрэ эмшэндэ хахад хахад литр архитабиха ушартай болоо һэн.

Энэ мэтээр «нэтэржэ» нэгэндэ байгана Прохоровой гаргана аяг ашануудыг тооложо барахаар бэшэ. Тингээнь ушангадыг шалаахагүйн тулада тэрэнэй хэһэн бузар булай ашануудай дундаһа үнөө нэгэ хонорын муухай ушар тухай тобохоноор хэлээд, Прохоров тухай домогоо дүүргэбди.

Һаяхад Владимир Николаевичын мангарлаад, үлгөөгүүр эртэ нэгэ хоёр дундара баржа «тархия наһад» һуугарын:

— «Гурбадахн бригада дээрэ нэгэ зээрдэгшэн бахалуураа хабадад байна. Түрөөр эржэ туһалгайт!» — гэһэн залха абтаба.

Тэрэ бүхэндэ тумархаха эгэшыг байлтай бэшэ байба ха. Тархингаа хэды эхэ зантагар байгашы һаань, Прохоров онхоо баатай болоо. Тингээд бригада дээрэ эрлэн бээрээ зээрдэгшнэй хабадыныг хаха зүбэжэ, эдэрнэ гомжуулаад, дам саһань малта малтанаар байгарины ногоон хилдэлэн гаража эрбэргэжэ.

— Үү, нихэдэ яаба гэшэбта? Улаан хоолойныг отолжорхоболта! — гээд тэндэ байһан колхознигууд Бимба Гармажапов, Дмитрий Гэрмылов, Бальчин Тудунов гэжнэд зээрдэгшнээ хайрлаландаа ухаа алдан, цуу шуу табила.

— Хамаагүй. Даб гэһээр марлар бутуулаабди. Муухаа хадаһ таанар үүсээд мяхан болгоно бээт. Би ямар нэгэ шалтаг дурсалд, акт бэшэхэ өөрөө мэдэхэ байха! — гээд Прохоров даншыг нэгэргүйгөөр харюусана байгаа.

Совтскэ мэргэжэлтын хүндэтэ нэрыг хухалжа, өөрынгөө гражданска эдэхэл гэшыг тэдэн нимэ убайгүй хүниг тэрэ туһалаһаны түргэнээр зайлуула гэжэ «Коминтерн» артелиг гэнүүд хэдэн дахин эрлэтэ табиһан байгаа. Тэд Иволган ветлечобнишын ахалаһаа ветврач нүхэр Матрени энэ хүниг дали дороо бүхөөр хаһаад һууна.

Яажа мэдэхэб, эдэ хоёршин ушарһан сагта хахадыг хубалдааг хани халуун нүхэднэ байжа магагүй.

П. Васильев.

Доодо Иволга.

Тобио сигналнууд

Радно дуугарнагүй. Хэжэгтын аймагай Советскэ сомоной «Зургааный зам» колхоздо яһала һайн түхээрлэгтэй радиоузел бии юм. Үнэгэрнэ жэлэй хойшо тус радиоузел дуугарнагүй, колхознигууд радно дамжуулга шагнаха аргагүйдэнь.

Ш. Лыгденов, Д. Шоноев. Хэзэ кино харуулагдаха юм? Эгэтын МТС-тэ (Ярууна) кино ганса нэгэ асаргана. Мүнөө колхоз-

Колхозой хүтэлбэрлэгшэд радиоузела заһабарилха хэрэгтэ һаналаа табиһагүй.

Ш. Лыгденов, Д. Шоноев. Хэзэ кино харуулагдаха юм? Эгэтын МТС-тэ (Ярууна) кино ганса нэгэ асаргана. Мүнөө колхоз-

зуудай поинууд дээрэ ажаллаха механнизаторнуудай гарахайшыг һаань, МТС-эй дэргэдэ бусад хүдэлмэригнэд олон юм. Тэдэн кино холдоло харуулагдадаг болохо юм гү гэжэ хүдэлхээр үншнэй.

Ц. Ринчинов.

Фейербах ойлгон мэдэрэлтын материалистическэ теори баримтажа хуряа хүнэй үзэл сурталнууд, ойлгононууд удхынаа талаар бодото дээрэ байһан бодуудта ба эдэлдэг үдэтэ элэн юм гэжэ мэдэрнэ. Материалист Фейербах хадна юртэмсин байдал мэдэрэлдэггүй (гнозостическ) гэжэ хургаалтайн түлөө Кашин шалтаар шүүмжлэлдэн байха юм. Хүнэй ухаан мэдэрэлдэ даһаашагүй ямаршье халта болото байгагүй: хүнэй ойлгон мэдэрэлтэ хүтэлхэдэ, байгалин гүн ноусыг бэлдэхэ элэрүүжэ үгэхэ шалдартай гэжэ Фейербах тодорүүлһан байна.

Гэтэй хамта, науца ёһоор ойлгон мэдэрэлтэ хадна адалан шэнжэлжэ абалдана эхилдэг гэжэ Фейербах ойлгоһон байгаа. Фейербахын һанажын ёһоор, хүн хадаа «орбо, абстракта, шондэ харгалдаггүй үйлдүүдыг» шондэ хургаалтайн түлөө Кашин шалтаар шүүмжлэлдэн байха юм. Хүнэй ухаан мэдэрэлдэ даһаашагүй ямаршье халта болото байгагүй: хүнэй ойлгон мэдэрэлтэ хүтэлхэдэ, байгалин гүн ноусыг бэлдэхэ элэрүүжэ үгэхэ шалдартай гэжэ Фейербах тодорүүлһан байна.

Гэтэй хамта, науца ёһоор ойлгон мэдэрэлтэ хадна адалан шэнжэлжэ абалдана эхилдэг гэжэ Фейербах ойлгоһон байгаа. Фейербахын һанажын ёһоор, хүн хадаа «орбо, абстракта, шондэ харгалдаггүй үйлдүүдыг» шондэ хургаалтайн түлөө Кашин шалтаар шүүмжлэлдэн байха юм. Хүнэй ухаан мэдэрэлдэ даһаашагүй ямаршье халта болото байгагүй: хүнэй ойлгон мэдэрэлтэ хүтэлхэдэ, байгалин гүн ноусыг бэлдэхэ элэрүүжэ үгэхэ шалдартай гэжэ Фейербах тодорүүлһан байна.

Гэтэй хамта, науца ёһоор ойлгон мэдэрэлтэ хадна адалан шэнжэлжэ абалдана эхилдэг гэжэ Фейербах ойлгоһон байгаа. Фейербахын һанажын ёһоор, хүн хадаа «орбо, абстракта, шондэ харгалдаггүй үйлдүүдыг» шондэ хургаалтайн түлөө Кашин шалтаар шүүмжлэлдэн байха юм. Хүнэй ухаан мэдэрэлдэ даһаашагүй ямаршье халта болото байгагүй: хүнэй ойлгон мэдэрэлтэ хүтэлхэдэ, байгалин гүн ноусыг бэлдэхэ элэрүүжэ үгэхэ шалдартай гэжэ Фейербах тодорүүлһан байна.

нар тухай олон ба һайн юмэ хэлдэбшэ, Фейербах ойлгон мэдэрэхэ ябадалтай диалектикийн асуудалай ойлгойн хурөөгүй шаху байна. Марксин тэмдэглэлтэй ёһоор, «революционно», «практическа-инженерскэ ёһондой» ажал-абуулын удхашанарыг Фейербах ойлгоогүй. (К. Маркс, Ф. Энгельс. Зохболнуудай 4-дхи том, 589-дхи ноуэр).

ИДЕАЛИЗМЫЕ БА ШАЖАНИИЕ ФЕЙЕРБАХЫН ШҮҮМЖЭЛГЭ

Фейербах болбот идеализмда ба шажанда эсэргүү тэмсэжэ, материализмыг хамгаалһан байна. Идеализмыг ба шажанай идеинэ нэгэ уншань арасагүйгөөр тодорюулаа.

Гегельскэ системэ Фейербахын шүүмжлэлтэнь Марксын урда тэхи материалистическэ философийн эгээн гайхамшаг үзэгдэлүүдэй нэгэ байгаа. Гегель хүнэй ухаан бодолыг абсолюти ба дулдыдадгүй юмэн болохын тулада, тэрэнэнь бодото зүйлүүднэ гадна, мүн хүнөө таһадаг байба, энэнь тон болошгүй гэшэ гэжэ Фейербах эли тодор харуулаа.

Фейербах Гегелин идеализмыг элэлхэн аад, философско ухаан бодолой хүтэлхэдэй тэрэнэй историческа һууриг зүбөөр тодор хойлжо шадаагүй. Гегелин шүүмжлэлтэнь дуураа, диалектичкэ методын тэрэнэй системэй илгаруулаһын тэрэнэй системэй тэмдэглэлтэй ёһоор, Фейербах хадаа Гегелин хархис системтэй «буртга унтай» хамта «элэр үхнүбэ» — тэрэнэй прогрессивнэ диалектичкэ элэлхэ хилсажархайн байха юм. Гегелин диалектикийн «рациональн уршын» Фейербах шэнжэлэн ашалажа шадаагүй.

Шажан хадаа наукада, культурада, техникэдэ харна байдаг. Наука шудалһан хүн шажаниг хэрэглэжэ гэжэ Фейербах Гегелин

дурдан, заһан байна. Гимнээ, хүниг шажанда шүтээг болгохогүй, харин гэгээрүүлхэ, бүхы хүнэй дунда эрлэм дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй. Энэ мүнөө сагай зорилго болоно гэжэ Фейербах тоолодог байгаа.

Фейербах болбот шажанин историческа талаар, тодорхойгоор шэнжэлдэггүй; хушан шажаниг буруушаажа, шажанай һүзэг бишэрээй үг үлшын элэрүүлхэ зуура, центризм бодото хүнэй байхаар «шэнэ шажан» байгуулха гэжэ эрмэлзлэн байна.

ФЕЙЕРБАХЫН ЭТИКЭ

Хүнэй үг шарныг историческа бэшэр ойлгодог Фейербаховска ойлгононь мораль тухай хургаал дотор тон эли тодор харганада.

Тэрэ сагай обществн социальна элдэб бүлэгүүд боложо хубаагданхай, тавалгаданхай Фейербах хардаг байгаа. Марксин үдэлэндэ орожо, Фейербах Англичаи хүдэлмэригнэ ангийн ажбайдалай туйлай хүшэр хүнээ условнэ тэмдэглээ. Гэхэ зуура, оршон тойрхон илгээшэ дотор байгаа социальна ади бэшэ байдагыг, зуршлалдүүд, хомороон ба тэмээлы Фейербах тайбарилжа шадаагүй. Фейербах өөрынөө антропологическа принциптэ шүтэд, элэ бүгднэ хуулигта ёһоной үзэгдэл гэнхаар, хүнэй суг шарнай бодото ушарнаа «тушаан боложо зайсаһан ябадал» тоолобот дээрэ гэжэ багсаадаг байгаа. Хүндэ хүнэй дурлалга ябадал үдлэнэ болгохо моральны гурим болгохо ёһотэй глэн тобиоло хлэн юм. «Инаг дурнай моралин» тухалдаһан бодото байдалаи бүхы «туу юумэн» зайсуулагдажа болохо гэжэ бододог байба.

Тингэ болохоороо, Фейербахын этикэ — тон абстракта, нийтын

ажабайдалай бүхы орбо зуршлалдөөһөө таһархай байна. Фейербахын этикэнь «бүхы үе сагуудта, бүхы арадуудта, бүхы байдалда зориулан зүйлгэнэй, тингээнь хаанашы, хэзэшыг хэрэглэхэдэй байна» (Маркс, Энгельс, Шлэлдэмэл зохболнуудай II том, 365-дахн ноуэр).

Феодальн-шажанай моральда эсэргүү хандуулагдана Фейербахын этикэ дотор зарим тды болохо хотой эди бии байбшыг, эбээрлэжэ ба бүгдэлннтын ннаглалга номножо обществон шэнжэлхэ гэлэг эрмэлзлэлээрэ хархис үүргэ дүүргэнэ. Марксизмын үдлэй һууриг табиһад Фейербахын энэ үзэл бодолдо тон эсэргүүгээр хандада байһанһын элнтэ.

Фейербах тэрэ сагай немецкэ байдал шүүмжлэлтэнь, тэрэннээ мултаран гараха тодорхой арга оно хараагүй, революци, тэмсэл хээ хурялдан бэшэ, харин хүнүүдэй хоорондын эб эе тогтоолдоо урлалан байха юм. Фейербахын бүхы философийн тэрэнэй этикэ мэтээр буржуазна үзэл сурталаар нэбтэрэнхэй.

Фейербах антропологичне философско түгэс принцип болгохо гэжэ оролдод. Тэдэ ту принципнэ байгалаи хандуулагдахадая материалистическэ байгаа һаа, харин түүхэдэ хандуулагдахадая — идеализмда зайлашагүй хүргэнэ. Фейербах түүхэдэй хүгжэлтын бодото ябасын, нийтын ажбайдалай материальна, үйлдэрнн үдлэнэ һууриг ойлгожо шадаагүй. Тэрэннээ гадна, Фейербах нийтын харилсаануудыг шажанай-этичкэ шэнжэлтэй болгодо, түүхын процессыг хасагайруулдаг, ангиуудай тэмсэлэй түүхэ болохо хүн гүрэлтэй түүхыг зүбөөр, материалист-

ическэ ёһоор ойлгохо ябадал тон бэрхтэй болгодог байгаа.

«Материализмыг бүрин түгэс хүжөөгөөгүйн түлөө, — зарим материалистуудай гаргана алдуууунаа шалтагалаан материализмнаа асананайн түлөө, — шнэ шажан һэрэгэхэ гү, эли зохбон найруулха зорилгоор лэ шажантай тэмсэлнэйн түлөө, — социологичн талаар идеалистическэ ёһоной үгэ хуурһа хахсажа ба материалист боложо шадаагүйн түлөө» Фейербахыг Маркс, Энгельс элэлхэн шүүмжлэлэн байна гэжэ Ленин тэмдэглэ һэн. (В. И. Ленин, Зохболнуудай 14-дхи том, 324—325 ноуэр).

ФЕЙЕРБАХЫН ФИЛОСОФСКО ҮРГАЛАЙ УДХАШАНАР

Фейербах XIX зуун жэтэй 40-өөд онуудай революционо үдэлнэ радикальна немецкэ буржуазни идеолог байһан юм. Тэрэнэй историческа үүргэнь юуб гэхэдэ, феодальна духоно системэдэ эсэргүү тэмсэлэй эбээр болгожо материалистическэ философие ашалаан, обществн демократическа ёһоор шэнжлхын түлөө тэмсэлэн байба. Фейербах буржуазна элнтэ материалист байгаа; Спиноза, Дитро, Гольбах мэтын философия түүрү философийн классикуудай зэргэлдэ тоологдодог һэн. Социальна ба шажанай дарлалтада эсэргүүсэн, хүнэй ухаан бодолой ба хүсэ шалдай бэларалтын анал тухад эрлэхэр зоримтойгоор тэмсэлнэйн түлөө Фейербахыг хүндэлдэн.

Фейербах Германнн ухаан бодолой түүхэдэ гүнзгэ түлөө үлгээжэ; тэрэнэй материалистическэ философия бусад арадуудай түүрү эргнэ түлөөлгөншэй, тэрэ тоодо Россиян эрхим хүнүүдэй зүбөө һайнаһан утгаданан байха юм. Оройд агуу эр революционерүүд-демократууд

Белинский, Гершен, Добролюбов, Чернышевский гэнүүд немецкэ арадай аяларт хубүүн — Фейербахыг социальна ба духовно хархис байдалда эсэргүү тэмсэлдэхн союзнигтай гэжэ харадаг байгаа. «Юмэн тухай тон үнэ зүб... ойлгомжотой ухаан бодого мүн» гэжэ Фейербахыг Чернышевский нэрлэлэн юм. (Н. Г. Чернышевский, Шлэлдэмэл философско зохболнуудай III том, 713-дахн ноуэр).

Фейербахын байгуулан материалистическэ философия түүхэдэ эхэ удхашанартай, тэрнэ марксизмын теоретическэ энэ үндэлнүүдэй нэгэ болоһон юм. «Християнтын гол удха» (1811) ба «Эрээдүйн философийн гол зүйлүүд» (1813) гэжэ мэтэ Фейербахын материалистическэ зохболнууд, Энгельсын хэлэлхэнэй ёһоор, тэрэ сагай хүнүүдэ, мүн Энгельстэ ба Маркста «сүлөөрүүлэн түлөө» хэлнэ, материализмда орлгошын түргэлхэн байба. «Гол уршын, ондоогоор хэлбэл — Фейербахын философийн материалистическэ гол зүйлнэ шэнжэлхы ёһоор шалган абанай үндэр урда тэр байһан бүхы философско системүүднээ үндлөөрөө илгаатай хургаал, революционо протестариалд үзэл суртал-диалектичкэ материализм зохбон байгуулаа.

Фейербахын материалистическэ хургаалыг мүнөө сагай хархис этэгээдүүдэ ба бүдүүнэй байдалда эсэргүүгээр хүн дүрлэлтэй эрчимтэйгээр урагнаа даһаһан түлөө, культурын түлөө, социальна баларалтын түлөө тэмсэлдэ обществн түрү хүсээдэ ашалаа.

М. ГРИГОРЬЯН.

Хайнань арал шадар английска самолёттой болонок инцидент тушаа

Английн хэрэгүүдээр КНР-тэ буудаг этигэмжэтэдэ Хятадай правительствын эльгээнэн ното

ПЕКИН, июлийн 26. (ТАСС). Синьхуа агентство нигэжэ дамжуулна:

Английска транспортна самолёттой болонок инцидент тушаа Английн хэрэгүүдээр этигэмжэтэ г-н Хэмфри Тревельяну гэшын июлийн 24-дэ эльгээнэн нотодо харюу болгон арадай Центральна правительствын орлогшо Чжан Хань-фу мүнөөдөр ното эльгэжэ. Чжан Хань-фу-гай харюугай ното соо нигэжэ хэлдэгэнэ.

Английска транспортна самолёттой болонок инцидент тушаа мурдлага хэбнэй эсэстэ элэршэн оршон байдал тухай доро дурсагдлан тайлбарни үгэхье арадай Центральна правительствын зүгһөө би түлөөлөгдөн байна, энэи тухай английска правительствода дамжуулна танине билдээр гуйнаби.

Женевскэ зүблөөнэй болононой ба Индо-Хитадта эб найрамдал тогтоохо тухай хэлсээнэй туйлагданаһан ашаар уласхоорондын түгшүүрэйг Инду-Хитадта дэмжэн арадудтай хитал арад байсана.

Тухайт хамта Тайвандахи чанкайшестка шаара шабаруунуудай самолётууд өһөлдөнгө дээрмэдэлэни ябуулгануудыс Хитадай эрье шадарай районуудта ба арануудта, тэрэ тоодо Хайнань арал хүртээр дээрүүдэн, самолётуудуар шуоса агентствунда Хитат руу буулгадаг ба Хитад түгшүүрине эсхэлэхье нэгэрдүгээр оролдон наймаа хэхи тудалга Хитат руу ерэжэ ябанан элдэб ороонуудай худалдаа наймаанай суданишудыс барьжа тоолог байна.

Энэи дээрһээр Хитадай эрье шадарай районууд ба аранууд дээрһээр ушар провокаци гэжэ харагдахаар байна.

«Английска самолёттой буудуулан унагагдлаид байхалда сэрэгэй шажэжэй ябуулга хэхи гуйжа билдээр Америкэдэ хандтагуйбли. Минши ойлгононой ёшоор, английска правительствотай зүблөөнгүйгөөр америкска хоёр авиансөн (Хайнань арал шадарай району—Ред.) эльгэгдэн байгаа гэжэ «Дейли Мейл» газетин дипломатическа шижжэлэгшэ тэмдэглэнэ.

Америкска «барангын» самолётууд гэжэ Даллесай хэлэни, тэдэ самолётууд үнэндөө авиансөнцуд дээрэ базатай «Эссекс» классай «Скайрейдер» тухайл самолётууд байба гэжэ «Таймсын» Вашингтонскэ корреспондент заана. «Агаарай вишнэй эдэ штурмовикууд» довтолгон дүтэлжэ бомбо хаядаг, хүншин үсэл довтолго хэдэг, улан доогуур ябадаг онгосонуудтай тэмсэдэг ба бусадые зорилгонуудыс дүүргэдэг юм гэжэ корреспондент тэмдэглэнэ.

«Ньюс Крошник» газетэ редакциянои статья соогоо нигэжэ бэшнэ: «Хитадууд хадаа английска гравданска самолёттой буудан унагагданаһан түлөө түргэнөөр ба ёһото гуримаар хүлсэлтэ гуйнан ба гаргаша гайснэ түлэхэ тухай асуудал хаража үзэхье дурадхалан байна. Эдэ дурадхалын хөлоулан хүлсэн абтаха ёһотой байна. Тэдэ Номгон океан шадарай америкска ээбсэгтэ хүсэнуудтэ дайшалха бэлэн байха тухай захиралта үгтэйлэни мэдэхэдэ тон аягуй байба. Нимэ захиралта гай түбэг татажа болохо байна».

«Хитадай правительствын баримтаһан хараа болодой нүүлээр америкска авиансөнцуудыс (Хайнань аралдай район шадар—Ред.) эльгэжэ шэнэ самолётуудай буудан унагагданаһан ябадал гашуудалтай байна» гэжэ «Дейли телсграф Энд Морнинг Пост» газетэ бэшнэ.

Америкын ябуулгануудай Англии олонштын зүгһөө оройдоошье дэмжэгдэгуй байналда сорюудуу байһан тухайгаа «Дейли Экспресс» ба «Дейли Скетч» газетэнүүд бэшнэ.

ЛОНДОН, июлийн 27. (ТАСС). Лондонскэ радиогой дамжууланай ёшоор, Хитадай хоёр истребительдэ америкска самолётуудай довтолгононой эсэргүүцүгүр бууруушаалга Хитадай Арадай Республикын правительство мэдүүлэн байна. КНР-эй гадаады хэрэгүүдэй министрн орлогшо мэдүүлгэ тунхаглажа, америкска самолётуудай ябуулгада эсэргүүцүгүр Хитадай террорни дээрхи агаарай зориде дабанан ябадалда эсэргүүцүгүр эрид шууд мэдүүлгэ хэһэн байна.

Ли Сын Ман США-да ерэбэ

НЬЮ-ЙОРК, июлийн 26. (ТАСС). США-гай тухай тушаалта шуорунуудтай хэлсэ хэхи тулада урдакерейскэ президент Ли Сын Ман Вашингтондо мүнөөдөр ерэбэ. Юнай-

Советскэ правительствын ното тухай Тольяттин мэдүүлгэ

РИМ, июлийн 27. (ТАСС). Аюулгүй байдалыс хамтаараа сахна шитэвропейскэ системэ байгуулха тухай асуудалаар зүблөө зарлахае дурадхалан Советскэ правительствын ното тухай Тольяттин мэдүүлгэ «Уинта» газетэ тунхаглаба.

Тольятти нигэжэ хэлэе, «Великобританиин, Франциин ба США-гай правительствонуудта Советскэ Союзай дурадхалан дурадхал, тэрэшлэн Италида хамаалахатуй гэжэ тоолохо болоо наа адууду, ехэ адууду болохо байгаа. Энэ дурадхал билдэндэ хамаалаха, тэрэ муртөө тон хэээр хамаалаха байна».

Биднэртэ гэ найрамдал шуухала. Европийн бусад арадуудта орохдоо эб найрамдал билдэндэ буршише үзүү ехэ шуухала байжа болохо байна. Италийска арад хадаа дэйн байдалда ба сэрэгэй ябуулгануудыс үзэн ядадаг ба эб найрамдалыс үсэдэг байна. Энэ хадаа тон зүб зүйтэй байна. Америкска империализмда алба хэдэг засагыс ээрхэн баригнашыс аюулгүй байдалыс хамтаараа сахна аргаар эб найрамдалыс хангаха зорилготой төлөрхой дурадхалуудыс тэднээр дэмжэжэ болохо байна гэжэ олоной үмэнэ үгэнүүдыс хэлэхэдэ, нэгтэ бэһэ заяаха баатай болодог байгаа.

Тээд, тодорхой дурадхалууд энэл даа, манай засаг баригнадай эб найрамдалыс хүсэн эрмэлзэжэ байһыс шалгаха зүйл энэл даа. Советскэ Союзай төлөрхой дурадхалуудта үндэһэлэн уласхоорондын хэлсээнүүдыс хэээр бэлэн байһанаа харуулаха арга тэднээр олог лэм, тинхэдэн, иматгал тинхэдэн, тэднээр эб найрамдалыс хүсэжэ байһан тухайгаа хэлэнэ, тэднээр италийнска арадые мэхэлэгүй гэжэ билдээр этигэжэ шадаха байнаби.

«Европейскэ хамгаалтын нэгэдэл» байгуулхыс хүсээнбл гэжэ тэднээр хариуусаха байһыс би мэдэнэр. Зүгөөр эгээл энэн тушаа асуудал табиглана бишу. «Европейскэ хамгаалтын нэгэдэлтэй» проект хадаа эб найрамдалай үүсхэлтэ тон харша байна бишу. Энэ акт хадаа америкска хуушанай, мэдэжэ болоһон ба аюултай политикын ёшоор, дэлхэе хахалан хуубарилгыс үргэлжүүлэхэ, мүнөө гарадаг арсалдаануудыс ходоодо үлөөжэ, ээбсэгтэ тулалдаа хэбээр бэлэн байһан гүрэнүүдэй бүхэлтэнуудыс байгуулаха байна.

«Европейскэ хамгаалтын нэгэдэл» хадаа Европыс хоёр хуби болгон хубаана, үшөө гуримшуулагдагүй байһан асуудалуудай нэгыше шитхэнзүй, нигэмэй Европодохи байдалыс саг үргэлжэ муудхаалгада, эсэстэн дай хэжэ ябалалда шитхүүлэгдэнэ байна.

Тинхэтэй хамта, Советскэ Союзай дурадхалууд хадаа тэд нөөргэ эгээн шуухала асуудалуудыс, жэришээлхэ, хоёр талын зүблээдэл ба хэлсээнүүдыс хэжэ аргаар Германин нэгэдэлтэй проблемые шитхэлгыс эхлэхэ ба шитхэлхэ зорилготой юм...

Эб баримтануудай тон шуухала байһыс ойлгожо, америкска эгээдэлтэй үгһөө гаран, эб найрамдалай энэ агууехэ шэнэ үүсхэлэс дэмжэхэ зорилгоор ябуулга хэжэ зорилготой хэн нэгэнэй манай засаг баригнадай дунда олохо олохогүйгөөр би мэдэнэгүйб. Зүгөөр хэрбээ засаг баригнадай энэишье ойлгоггүй һаань арад зон ойлгохо, оромшай ойлгохо байна. Харин арадай зүгһөө, эб найрамдалда дуратай, тэрэни хүсэдэг ба уласхоорондын хэлсээнүүдтэ Италини дахинаа хабаадалсаха эхилхыс эрмэлзэдэг олон тоото үнэн болохо хүнүүдэй зүгһөө шэнэ ба эб найрамдалда дуратай италийнска политикыс ябуулдаг болохо хүсэтэй, эли тодо ба эрид шанга эрилтэ табиглана.

Европодо аюулгүй байдалыс хамтаараа сахна тухай асуудалаар Советскэ правительствын ното тушаа харин хэлбэл нигэжэ бэшнэ

ПАРИЖ, июлийн 26. (ТАСС). Европодо аюулгүй байдалыс хамтаараа сахна тухай асуудалаар Франциин, Великобританиин ба США-гай правительствонуудта Советскэ правительствын эльгээнэн нотодо парижска хэлбэл гол анхараһа хандуула. Советскэ ното «сүдэгдэлээр байһан юм» гэжэ баруунай үзэл баримталаг гэгэтэниуд булгадаа шахуу бэшнэ. Юуб гэжэдэ, Индо-Хитад тушаа асуудалаар Женевскэ зүблөөнэй амжалтатгайгаар дүүрэхэ ябадалай эли болдог байхалда СССР-эй зүгһөө нигэ үүсхэл гаргагдахыс эли болоһон байна. Гэбшье, Советскэ ното хадаа баруун гүрэнүүдэй столаниуудта «сонордолго» гаргаба гэжэ олон газетэнүүд мэдэнэ. Баруунай үзэл баримталаг гэгэтэниуд хадаа Европодо аюулгүй байдалыс хамтаараа сахна бүтэмжэ сэхтэй системэ байгуулаха ябадал болоно гэжэ советскэ дурадхалуудыс харадаггүй, харин «европейскэ хамгаалтын нэгэдэл» буруу гүрэгэ ба баруунай лагерини гэшүүдэй эбшье талалха зорилгоор хэдгэн нигэ мансэр гэжэ харуулахыс оролдоно.

Европодо аюулгүй байдалыс хамтаараа сахна ябадал эмхидхэхэ тухай ба германска проблемые шитхэлхэ тухай советскэ ното соо табиглалан дурадхалуудыс дэмжэхэ зуураа, эдэ дурадхалууд Франциин национальни интересүүдтэ зонилдоно гэжэ «Либерасьон» газетэ онсо тэмдэглэнэ.

Советскэ правительствын ното соо найруулагдалан дурадхалуудтай хана саг соогоо табигланыс, тэрэшлэн германска асуудалыс эбэй ёшоор шитхэхыс ба ното соо найруулагдалан дүрмүүдэй ёшоор Европодо аюулгүй байдалыс хамтаараа сахна эмхидхэхыс Франциин хүсэжэ байһан тухай «Юманите» газетэ онсо тэмдэглэнэ.

Франс-Пресс агентство нигэ мэдээлэл тунхаглаа: «Энэ документэс французска правительство шэнжэлэн үзэжэ байна, энэи тухай өөрынгөө союзнигуудтай зүблэхэ юм гэжэ Франциин, США-гай ба Великобританиин Москвадах түүлөөлөгшэдэ советскэ засагаархитай июлийн 24-дэ барюулан һүүлшин ното тухай найдабаритай хүнүүд мэдүүлэнэ».

ЛОНДОН, июлийн 26. (ТАСС). Рейтер агентство Парижаа нигэжэ дамжуула: «Французска олохо» политическэ ажла-ябуулагшад, тэрэ тоодо министрүүдэй советэй хэдэ хэдэн советнигууд советскэ правительствын ното соо табиглалан дурадхалуудыс Франци хүлсэн абха ёһотой гэжэ тоолно. Пьер Мендес-Франс хадаа энэ асуудалыс гадаадыс хэрэгүүдэй министртын шинөөнигуудтай үсэгдээр зүбнэй хэлсэе. Эндэ мэдэжэ болононой ёшоор, тус зүблөөндэ США-гай хабаадалтын шуухала байһыс ойлгоулаха гэжэ хэрбээ Мендес-Франс шитхэдэ наа, президент Эйзенхауэртэй уувалхын тулада тэрэ Вашингтон орожо болохо байна».

НЬЮ-ЙОРК, июлийн 26. (ТАСС). Советскэ правительствын ното тушаа баруунай гүрэнүүдэй хараа болодыс тайлбарилха зуураа «Нью-Йорк Геральд Трибюн» газетин корреспондент Нильман нигэжэ бэшнэ. Мартын 31-нэй советскэ нотыс буруушааланд алдар, энэ нотыс мун лэ буруушааха тухай Лондондо ба Вашингтондо нанамжанууд хэлгэлэнэ. Гэбшье, «Франциин ба Баруун Германида ондоо нанамжануудай гаража байһан ябадал» Лондондо наана зоболго гаргана гэжэ Ньюман бэшнэ.

«Майн 7-нойхидо орходоо (мартын 31-нэй советскэ ното баруунай гүрэнүүдэй харюу үгһэн үдэр—Ред.) мүнөөнэй байдал тэд ондоо болоо. Энэ асуудалаар Франциин, тэрэшлэн Баруун Германиин нигэи наналтай байха ябадалыс хангаха гэһинэ түрүүшникхидэ орходоо хураггүй бэрхэтэй болсо гэжэ Ньюман бэшнэ».

ЛОНДОН, июлийн 26. (ТАСС). Европодо аюулгүй байдалыс хамтаараа сахна тухай асуудалаар Франциин, Великобританиин ба США-гай правительствонуудта Советскэ правительствын эльгээнэн нотыс эли газарта тунхаглаа.

Европодо аюулгүй байдалыс хамтаараа сахна асуудалаар зүблөө зарлахае дурадхалан советскэ правительствын ното хадаа баруунай гүрэнүүдэй политическэ ажла-ябуулагшад дунда ехэ һонирхол гаргаба гэжэ «Эшиг Буданент» гэжэ үдэшнй газетэ онсо тэмдэглэнэ.

БУДАПЕШТ, июлийн 26. (ТАСС). «Сабад Неп» газетэ хадаа (үгтлөөгүүр хэлбэлгэдэг бусад газетэнүүдын мүнөөдөр гарахалга юм) Франциин, Великобританиин ба США-гай правительствонуудта Советскэ правительствын эльгээнэн нотыс эли газарта тунхаглаа.

Европодо аюулгүй байдалыс хамтаараа сахна асуудалаар зүблөө зарлахае дурадхалан советскэ правительствын ното хадаа баруунай гүрэнүүдэй политическэ ажла-ябуулагшад дунда ехэ һонирхол гаргаба гэжэ «Эшиг Буданент» гэжэ үдэшнй газетэ онсо тэмдэглэнэ.

«Майн 7-нойхидо орходоо (мартын 31-нэй советскэ ното баруунай гүрэнүүдэй харюу үгһэн үдэр—Ред.) мүнөөнэй байдал тэд ондоо болоо. Энэ асуудалаар Франциин, тэрэшлэн Баруун Германиин нигэи наналтай байха ябадалыс хангаха гэһинэ түрүүшникхидэ орходоо хураггүй бэрхэтэй болсо гэжэ Ньюман бэшнэ».

ЛОНДОН, июлийн 26. (ТАСС). Европодо аюулгүй байдалыс хамтаараа сахна тухай асуудалаар Франциин, Великобританиин ба США-гай правительствонуудта Советскэ правительствын эльгээнэн нотыс эли газарта тунхаглаа.

Европодо аюулгүй байдалыс хамтаараа сахна асуудалаар зүблөө зарлахае дурадхалан советскэ правительствын ното хадаа баруунай гүрэнүүдэй политическэ ажла-ябуулагшад дунда ехэ һонирхол гаргаба гэжэ «Эшиг Буданент» гэжэ үдэшнй газетэ онсо тэмдэглэнэ.

«Майн 7-нойхидо орходоо (мартын 31-нэй советскэ ното баруунай гүрэнүүдэй харюу үгһэн үдэр—Ред.) мүнөөнэй байдал тэд ондоо болоо. Энэ асуудалаар Франциин, тэрэшлэн Баруун Германиин нигэи наналтай байха ябадалыс хангаха гэһинэ түрүүшникхидэ орходоо хураггүй бэрхэтэй болсо гэжэ Ньюман бэшнэ».

ЛОНДОН, июлийн 26. (ТАСС). Европодо аюулгүй байдалыс хамтаараа сахна тухай асуудалаар Франциин, Великобританиин ба США-гай правительствонуудта Советскэ правительствын эльгээнэн нотыс эли газарта тунхаглаа.

Европодо аюулгүй байдалыс хамтаараа сахна асуудалаар зүблөө зарлахае дурадхалан советскэ правительствын ното хадаа баруунай гүрэнүүдэй политическэ ажла-ябуулагшад дунда ехэ һонирхол гаргаба гэжэ «Эшиг Буданент» гэжэ үдэшнй газетэ онсо тэмдэглэнэ.

Патет-Лаодо (Лаосто) буудалдаа зогсоохо тухай приказ

ШАНХАЙ, июлийн 26. (ТАСС). Вьетнамска информационно агентствын мэдээлэлэй ёшоор, Патет-Лаогой эсэргүүцэлтын правительствын национальни оборонин министр ба Патет-Лаодохи вьетнамска арадай һайн дуратанай сэрэгэй командовани хамтаараа гаргалан приказ тунхаглаа. Тэрэни соонь нигэжэ хэлгэлэнэ:

Патет-Лаогой регуляриа армини бүхи кадрова худалмэрилэгшэдтэ ба сэрэгшэдтэ, бүхи орон доторхи ноютагай арминуудта, регуляриа бэш сэрэгүүдтэ ба партизануудта.

Вьетнамска арадай-һайн дуратанай бүхи сэрэгшэдтэ.

1954 оной июлийн 21-дэ Женевскэ зүблөөнэй амжалтатгайгаар дүүрэнэй эсэстэ Патет-Лаодо, тэрэшлэн Вьетнамда ба Кхмертэ дайнай ябуулга зогсоохо тухай хэлсээн баталлагдаа. Женевскэ зүблөөндэ хабаадалан ороноу Патет-Лаогой национальни суверенитэдыс ба бэсэ даанхай байдалыс мэдэрэе. Энэ хадаа эб найрамдалай, бэсэ даанхай байдалтай, нэгэдэлэй ба демократин түлөө тэмсэлдэ Патет-Лаогой арадай, арадай-сүлөөлөгчын армини ба вьетнамска арадай һайн дуратанай туйлаһан тон ехэ илалта болоно. Энэ хадаа мун лэ Индо-Хитадай бусад арадуудай ба бүхи дэлхэйн эб найрамдалда дуратай арадуудай илалта болоно.

Патет-Лаогой эсэргүүцэлтын правительствын национальни оборонин министр ба Патет-Лаодохи вьетнамска арадай һайн дуратанай сэрэгэй командовани захирханыс:

1. Патет-Лаогой регуляриа армини бүхи кадрова худалмэрилэгшэдтэ ба сэрэгшэдтэ, бүхи орон доторхи ноютагай арминуудта, регуляриа бэш сэрэгүүдтэ ба партизануудта.

Вьетнамска арадай-һайн дуратанай бүхи сэрэгшэдтэ.

1954 оной июлийн 21-дэ Женевскэ зүблөөнэй амжалтатгайгаар дүүрэнэй эсэстэ Патет-Лаодо, тэрэшлэн Вьетнамда ба Кхмертэ дайнай ябуулга зогсоохо тухай хэлсээн баталлагдаа. Женевскэ зүблөөндэ хабаадалан ороноу Патет-Лаогой национальни суверенитэдыс ба бэсэ даанхай байдалыс мэдэрэе. Энэ хадаа эб найрамдалай, бэсэ даанхай байдалтай, нэгэдэлэй ба демократин түлөө тэмсэлдэ Патет-Лаогой арадай, арадай-сүлөөлөгчын армини ба вьетнамска арадай һайн дуратанай туйлаһан тон ехэ илалта болоно. Энэ хадаа мун лэ Индо-Хитадай бусад арадуудай ба бүхи дэлхэйн эб найрамдалда дуратай арадуудай илалта болоно.

Патет-Лаогой эсэргүүцэлтын правительствын национальни оборонин министр ба Патет-Лаодохи вьетнамска арадай һайн дуратанай сэрэгэй командовани захирханыс:

1. Патет-Лаогой регуляриа армини бүхи кадрова худалмэрилэгшэдтэ ба сэрэгшэдтэ, бүхи орон доторхи ноютагай арминуудта, регуляриа бэш сэрэгүүдтэ ба партизануудта.

Вьетнамска арадай-һайн дуратанай бүхи сэрэгшэдтэ.

1954 оной июлийн 21-дэ Женевскэ зүблөөнэй амжалтатгайгаар дүүрэнэй эсэстэ Патет-Лаодо, тэрэшлэн Вьетнамда ба Кхмертэ дайнай ябуулга зогсоохо тухай хэлсээн баталлагдаа. Женевскэ зүблөөндэ хабаадалан ороноу Патет-Лаогой национальни суверенитэдыс ба бэсэ даанхай байдалыс мэдэрэе. Энэ хадаа эб найрамдалай, бэсэ даанхай байдалтай, нэгэдэлэй ба демократин түлөө тэмсэлдэ Патет-Лаогой арадай, арадай-сүлөөлөгчын армини ба вьетнамска арадай һайн дуратанай туйлаһан тон ехэ илалта болоно. Энэ хадаа мун лэ Индо-Хитадай бусад арадуудай ба бүхи дэлхэйн эб найрамдалда дуратай арадуудай илалта болоно.

Патет-Лаогой эсэргүүцэлтын правительствын национальни оборонин министр ба Патет-Лаодохи вьетнамска арадай һайн дуратанай сэрэгэй командовани захирханыс:

Общинануудай палатын заседани дээрэ Иденэй үгһэн харюу

ЛОНДОН, июлийн 26. (ТАСС). Лондонскэ радиогой дамжууланай ёшоор, Европодо аюулгүй байдалыс хамтаараа сахна тухай хэлсээнүүдыс хэхи дурадхалан Советскэ правительствын ното тухай общинануудай палатын мүнөөдөрэй заседани дээрэ эгээл гадаадын хэрэгүүдэй министр Идендэ асуудал табиглалан байна. Английска правительство хадаа советскэ нотодо харюу үгэхэ тушаа США-гай ба Франциин правительствонуудтай, тэрэшлэн хамаалтай бүхи правительствонуудтай зүбшэхыс хүсэн гэжэ Иден мэдүүлэе.

Этгли хадаа шэнэ уулзалга хэхи үндлэхэ һуури советскэ нотын боложо магад байһыс элэрхэйлхын тулаа энэ нотыс тон наринаар шэнжэлжэ үзэхэ найдуулга үгэхыс Иденни гуйһан байна.

Эгээл нимэхэ правительство хадаа харюу мүнөө дээрэ үгэнгүй. Тэрэ хадаа тус асуудалыс тон наринаар шэнжэлжэ үзэхыс үнэхөөрөө хүсэнэ гэжэ Иден харюусаа.

«Майн 7-нойхидо орходоо (мартын 31-нэй советскэ ното баруунай гүрэнүүдэй харюу үгһэн үдэр—Ред.) мүнөөнэй байдал тэд ондоо болоо. Энэ асуудалаар Франциин, тэрэшлэн Баруун Германиин нигэи наналтай байха ябадалыс хангаха гэһинэ түрүүшникхидэ орходоо хураггүй бэрхэтэй болсо гэжэ Ньюман бэшнэ».

ЛОНДОН, июлийн 26. (ТАСС). Европодо аюулгүй байдалыс хамтаараа сахна тухай асуудалаар Франциин, Великобританиин ба США-гай правительствонуудта Советскэ правительствын эльгээнэн нотыс эли газарта тунхаглаа.

Европодо аюулгүй байдалыс хамтаараа сахна асуудалаар зүблөө зарлахае дурадхалан советскэ правительствын ното хадаа баруунай гүрэнүүдэй политическэ ажла-ябуулагшад дунда ехэ һонирхол гаргаба гэжэ «Эшиг Буданент» гэжэ үдэшнй газетэ онсо тэмдэглэнэ.

«Майн 7-нойхидо орходоо (мартын 31-нэй советскэ ното баруунай гүрэнүүдэй харюу үгһэн үдэр—Ред.) мүнөөнэй байдал тэд ондоо болоо. Энэ асуудалаар Франциин, тэрэшлэн Баруун Германиин нигэи наналтай байха ябадалыс хангаха гэһинэ түрүүшникхидэ орходоо хураггүй бэрхэтэй болсо гэжэ Ньюман бэшнэ».

ЛОНДОН, июлийн 26. (ТАСС). Европодо аюулгүй байдалыс хамтаараа сахна тухай асуудалаар Франциин, Великобританиин ба США-гай правительствонуудта Советскэ правительствын эльгээнэн нотыс эли газарта тунхаглаа.

Европодо аюулгүй байдалыс хамтаараа сахна асуудалаар зүблөө зарлахае дурадхалан советскэ правительствын ното хадаа баруунай гүрэнүүдэй политическэ ажла-ябуулагшад дунда ехэ һонирхол гаргаба гэжэ «Эшиг Буданент» гэжэ үдэшнй газетэ онсо тэмдэглэнэ.

«Майн 7-нойхидо орходоо (мартын 31-нэй советскэ ното баруунай гүрэнүүдэй харюу үгһэн үдэр—Ред.) мүнөөнэй байдал тэд ондоо болоо. Энэ асуудалаар Франциин, тэрэшлэн Баруун Германиин нигэи наналтай байха ябадалыс хангаха гэһинэ түрүүшникхидэ орходоо хураггүй бэрхэтэй болсо гэжэ Ньюман бэшнэ».

ЛОНДОН, июлийн 26. (ТАСС). Европодо аюулгүй байдалыс хамтаараа сахна тухай асуудалаар Франциин, Великобританиин ба США-гай правительствонуудта Советскэ правительствын эльгээнэн нотыс эли газарта тунхаглаа.

Европодо аюулгүй байдалыс хамтаараа сахна асуудалаар зүблөө зарлахае дурадхалан советскэ правительствын ното хадаа баруунай гүрэнүүдэй политическэ ажла-ябуулагшад дунда ехэ һонирхол гаргаба гэжэ «Эшиг Буданент» гэжэ үдэшнй газетэ онсо тэмдэглэнэ.

«Майн 7-нойхидо орходоо (мартын 31-нэй советскэ ното баруунай гүрэнүүдэй харюу үгһэн үдэр—Ред.) мүнөөнэй байдал тэд ондоо болоо. Энэ асуудалаар Франциин, тэрэшлэн Баруун Германиин нигэи наналтай байха ябадалыс хангаха гэһинэ түрүүшникхидэ орходоо хураггүй бэрхэтэй болсо гэжэ Ньюман бэшнэ».

Египедэй премьер-министр Насерэй мэдүүлгэ

КАИР, июлийн 25. (ТАСС). Египедэй премьер-министр Гамаль Абд-Насер харин журналистнуудта элэл үсэгдээр пресс-конференци гэржөө. Эгээндэ министрүүд, тоодо национальни-хүтэлбэрин министр майор Салах Салем, ланриланскай болон хэлхэе холбо министр Гамаль Салем хабаа саа.

Английска эзэмдэлгээр бэрлэгэ Египедэй түрүүшнэй элэл зорилго болоно гэжэ мэдүүлгэ Насер онсо тэмдэглэнэ. Тэд хадаа бүхи ороонуудтай гэгээр һуухатай хамта, хэн үнэн харилсан ажаллахыс хүсэнэ, нэи тэй бултангай харилсан ажаллаар бэлэн байна. Билдээр манай орондо ямаршье эсэргүүрини хиналта тогтоолдо, америкска империализмни гү, эли ямаршье ороной зүгһөө хиналта тоолдо эсэргүүсэн тэмсэл үсэг гэхэдэ, эзэмдэлгын ба колониализмни бини байһан сагта элдөө байжа шадахагүй гэжэ Насер хэлэе.

Индо-Хитадтахи байдал до корреспондентүүдэй нэгэной Иден асуудалда харюусаха зүблэс Насер нигэжэ мэдүүлгэ: «Индонезидахи тэмсэл хадаа бусад байдалтайгаар түлөө арадуудтай сэл мүн гэжэ билэ тоолоно».

«Эрхэ сүлөөлэй ба бэсэ даанхай байдалай түлөө тэмсэжэ байһыс хы арадуудта Египет таларыс байна» гэжэ национальни харини министр Салах Салем Иденэй мэдүүлгэдэ нэмээгэе.

Дунда Востогой «оборонин» гэгэтэй Египедэй ямарар хамта тухай табиглалан асуудалда Гамаль нигэжэ харюусаа: «Хамгаалаа ямар нэгэн түсэбтэ хабаадалса билдээр хүсэнигүйбли, юуб билдээр хамагтай түрүүндэ даанхай байдалыс туйлаха, тэ хойноо тэрэнэ хамгаалаха тухай дожо үзэхэ ёһотой байһанби».

Дунда Востого США-гай